

310566

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9!

నంపుటము =

జెన్నవట్టుణము 1923 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 4-వ తేది బుధవారము
రుధి రోగ్గారి నామ సంవత్సరము, చైత్రమాస బహుళ తృతీయ 3.

No. 306

సంచిక 306

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదివిగల మాయమునుగా నెల్లమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదుఅమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను తెలిసింది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఒకసారి దయచేసి మా ప్రదర్శనశాలను, నమకమును,

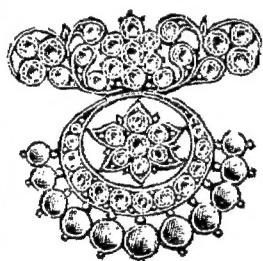
మాటకడమును, ఖుద్దన పరిశీలింపుడు.

మంచికెంపుల ఆకుటికా

ధర రూ. 90-150 వరకు గలవు.

మంచికెంపుల హరికెళ్ళ

ధర రూ. 50-150 వరకు గలవు.

మంచికెంపులు నవరముబంగారముచేర్చి కట్టబడిన
చిన్న, పెద్ద హంగులెళ్ళలు, తీగలచిళ్ళలు, జడచిళ్ళలు,
టీకాలు, పతకములు మొదలగునవి అమృతమనక సిద్ధ
మగానున్నవి. లేనివి త్వరలోనే కట్టియివ్వబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,

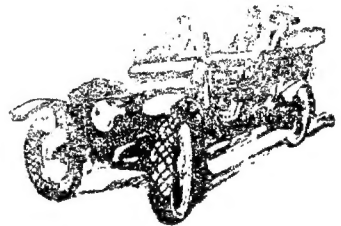
గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ.

(7)

25 జై నాబాదకోడ్డు, చంద్రాను

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

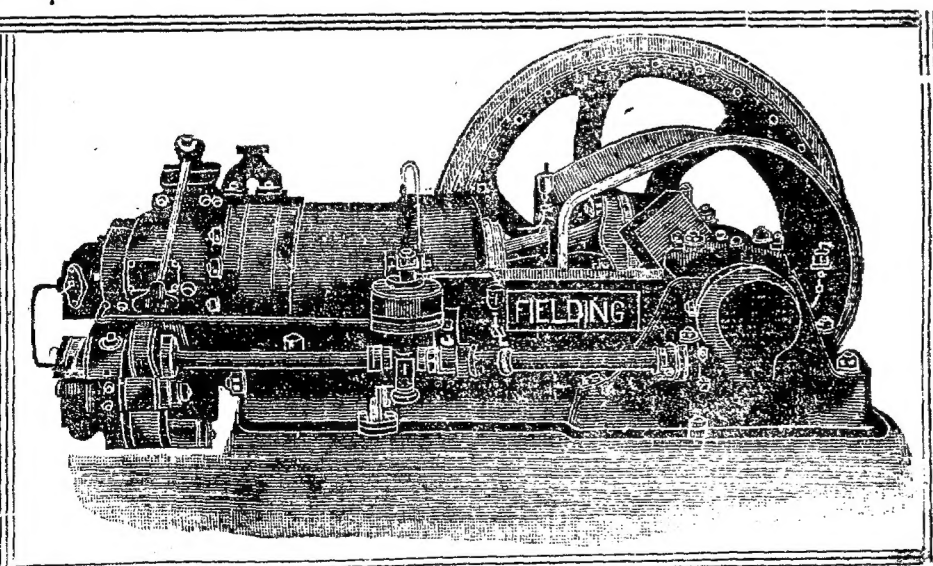

రెండుమాసములలో మోటార్ బండ్ల నడుపుటయు, ఏ
భాగములు ఏయే కనులు చేయునో మున్నగు విషయముల
నెల్లను శేర్చుబడును. యితర విషయములకు వ్రాయుదు:-

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.

The Modern Motor Institute 1/22 Broadway
MADRAS

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శెమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

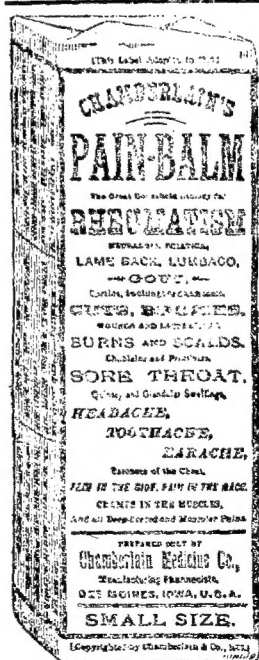
యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పుష్కలస్వల్పధరలకే అమోఘమ
చున్నవి. అన్ని సయిజాలు స్టాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను
లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి పరిస
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

పోల్ యేజింటు:- డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,

12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

చేంబర్లెనుగారి

పెయిన్ బామ్

వార సెన్సులు, నడుగు
నొప్పి, కాలినగాయములు,
తలనొప్పి, పండ్లనొప్పి,
నరుకులు, నెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పక గుణ మగును.

అన్ని భాగాలలో

విక్రయమునకు

సంకేతము (2)

MONEY Making Book.

"Key to fortune" (in Press.)

Sent FREE on request agents, and
supplies of Patent medicines, books,
Watches, Clocks etc., at cheapest
rates.

Apply to Pearl & Co
Victoria Gardens, Bombay.

ప్రభుత్వము ఋణముచేసి రైల్వేలను నిర్మించి వానిని కంపెనీలకు నడుపుకొనుటకు కంట్రాక్టుకు ఇచ్చెదరు. అట్లు నడుపుకొనుటకొక కంపెనీలకు నష్టము వచ్చుచేడల ప్రభుత్వము హిందూదేశాధికారముపై నిచ్చుటకు పూనిపడుదురు. ఈ రైల్వేలపూద 1905 నుం వరకును లాభము రాలేదు. 1905 నుండివా ద్విన్నావడలేవాచాగారి మతప్రకారము 1895 నుం నకు 55 కోట్ల రూ. నష్టమును ప్రభుత్వము భరింపవలసివచ్చెను. ఇక నీటి వనరులపై ప్రభుత్వమునకు సంకలనభావే వచ్చుచున్నది కాన ప్రభుత్వము రైల్వేలకే సాధ్యుఋణమును చేయుట ముఖ్యముగా విదేశవర్తకుల లాభముకొరకే యని తేలుచున్నది. ఇంకను రైల్వేలను ప్రభుత్వము వ్యధిచేయుట దేశములో

భాదీ ప్రచురణ సంఘము

విదవ ప్రకటనము

అఖిలభారత ఖద్దరుసంఘము నేర్పరుచుట

భారతఖద్దరు సంఘము కార్యకర్తల సృజక పాతకముగాదు లాభాపాదముండి యీ సభాసభ్యులకు విద్యాభ్యాసము వివరము ప్రకటనమును మాకు పంపిరి. సభ్యుల సత్కారమును జరిగి నేరములు ఖద్దరుపాతకాలలో పని నేర్చుకొనిన మొదటితెగ విద్యార్థులు ఆశ్రమము నుండి వెళ్ళిపోవునట్టి సభ్యులు నేర్పరుచిరి. మేము విద్యాభ్యాసము వివరమును నిబంధనలకు శ్రద్ధగావదిరిమి. దేశమునందు ఖద్దరు ఉపయోగమును విద్యాభ్యాసమును విస్తరింప జేయగోరునట్టి సంఘములు విస్తారముగా నేర్పరుచుట చాల అవసరమై యున్నదిగాని అట్టిసంఘముల నేర్పరుచుటలో మొదట అఖిలభారతసంఘము నేర్పరుచుట సరిగాదు మొదట గ్రామసంఘముల నేర్పరుచుటలేదు. గ్రామసంఘములు తాలూకా సంఘములు మండలసంఘములు రాష్ట్రసంఘములు వీనియందు అఖిలభారతసంఘము-ఇట్లు క్రిందనుండి పైకి ప్రవర్తనముగా నేర్పరుచుటను. కాని పై నుండి క్రిందకుగాదు. గ్రామ తాలూకా మండల సంఘముల నేర్పరుచుట చాల అవసరము మొదల రాష్ట్రసంఘముల పై నేర్పరుచుటలేదు. అఖిలభారత సంఘము నిపుడు క్రొత్తగా నేర్పరుచు నక్కరలేదు. భారత కార్యకర్తల ఖద్దరుకాళి యెదిరకే ఏర్పరుచుబడియున్నది. మా ప్రకటనలలో మే మిదివరకు గురికాకు ఖద్దరు మండలిని గుర్తి తెలిపియున్నాము. క్రొత్తగా ప్రారంభించుటకు యీ మండలి నాదర్శముగా నుంచుకొని పనిచేసినచాలు. ఇతరరాష్ట్రములవారుగూడ యీ మండలి కార్యనిర్వాహమును తిలకించి అంతవైన పరంగా లవరమైన శాసన అట్టిసంఘముల నన్ని రాష్ట్రములందునుగూడ నేర్పరుచుటను నూచించుచున్నాము.

గుజరాతు ఖద్దరుమండలి ఉద్దేశము

ఈమండలియొక్క విద్యాభ్యాసమును నిర్దిశించి వివరించుచున్నాము.

ఖద్దరుసంఘములు రెండువిధములుగా నుండవచ్చును. ఖద్దరుబట్టలను నేయించునట్టిది కొన్ని ఖద్దరును నేయించుచున్నామని భరించునట్లు ప్రచారము చేయుసంఘములు కొన్ని.

ఖద్దరులను దేశమునకు లాభముకలదని నమ్ముచున్న ఎల్లవర్గాలను ఖద్దరు నే ధరించువారును అగు స్త్రీలును పురుషులును ఈ కడపటిసంఘమున అనగా ప్రచారకసంఘమున సభ్యులుగా చేరవచ్చును. (గుజరాతులో యెదిరకే యెట్టిసంఘము మేర్పరుచబడినది. దానినిగూర్చి ముందు వేర్వేల ప్రకటనలో వివరించెదము.)

ఖద్దరునిర్మాణసంఘమున చేరవారుమాత్రము కొంతపని చేయువారుగ నుండవలెను.

వరుగునూతులతో చేతివర్గములపై వుద్ధ ఖద్దరు బట్టలను నేయించి కాని వాగుగా వాడుకలోనికి తెచ్చుట.

(1) గింజాలయెటుట, ఏటలుచేయుట, నూలువదుకుట, బట్టలునేయుట మున్నగు పనులకు చేతియంత్రములు, రాట్టములు, వర్తములు మున్నగువానిని కానికి చేరిన చిల్లర సామానులను చేయించి విక్రయించుట-అట్లే కిచ్చుట-వాయిదాలమీద ఖరీదునిచ్చు కద్దరిని విక్రయించుట మున్నగు పనులను చేయుట.

(2) క్రత్తిని కొని నిలువజేసి క్రత్తిని ఏటలను యిచ్చి నూలు వడికింపుట.

(3) మందీరకము క్రత్తి విత్తనములను తెప్పించి కాని తక్కువధరలకు వ్యవసాయవారులకు విక్రయించి సాకచేయించి మందీరకము పత్తిని వడించుట.

(4) క్రత్తిని ఏటలుచేయుట-అవీటలతో రాట్టములపై నూలు వదుకుట ఆనూతులతో చేతివర్గములపై బట్టలునేయుట మున్నగు పనులను చేయుటకు హెచ్చుమంది (ప్రాప్త) పనిచేయుట.

(5) నూలువదుకుట బట్టలు నేయుట మున్నగు పనులను బట్టలుగా చేయింపుట నేర్పుటచేయుట ప్రచారకములగా నూలువదు పంపింపుట.

(6) వరుగునూతులతో చేతివర్గములపై నేయబడిన బట్టలను వ్యాపారమైన ధరలకు కొనుట.

(7) నూలువదుకుటను నేరపనిని నేర్పుటకు బతులను పెట్టించుట.

(8) నూలు వడికించుట బట్టలు నేయించుట, బట్టలను కొనుట అమ్ముట మున్నగుపనులను అవసరమును బట్టి చేయుట.

(9) ప్రచారకములకు పని నేర్పి కాని పోషించుట, ఇవియే ఉద్దేశములు.

సభ్యులు

ఖద్దరుసంఘము నమ్మకము కలిగి ప్రవర్తకుల ప్రచారము ఖద్దరునుగురించి పని జేయ గోరువారు వారందరను యాదించి నియమములకు బద్ధులై సభ్యులుగా చేరవచ్చును.

(1) చేరగోరువారు కార్యకర్తల సభ్యులుగా నుండవలెను. (2) రాట్టముపై నూలువదుకుటవలననే దేశమునకు కలిగి వరుసన్ని బట్టలను ఆనూతులతో నేయించవచ్చును. వ్యవస్థాపనను బడయుటకు వ్యవస్థ (ఖద్దరు)తో నూలువదుకుట సాధనముగానికలన వ్యవస్థాపన తప్పక వచ్చునని గట్టిగా నమ్మించుట వలెను.

(3) రాట్టమును ఏటలరాట్టమును మరాఠీతో నేయగలిగి యుండవలెను.

(4) లెక్కలను సరిగావారు గలిగియుండవలెను.

(5) భోగముల నన్నిటిని కడత వినుట ర్తము గలిగి యుండవలెను.

(6) తమచివరకాలమునందు ఖద్దరు పనియేనే వినియోగించుటకు సిద్ధపడియుండవలెను.

కార్యనిర్వాహకులు

(1) సభ్యులలో నలుగురినిసభ్యుల బందరును చేరి కార్యనిర్వాహకసంఘముగా ఎన్నుకొనవలెను.

(2) రాష్ట్రము కార్యకర్తల ఖద్దరుకాళి కార్యకర్తలను అధికారికంగా యాకార్యనిర్వాహకసంఘమున సభ్యులును ప్రధానకార్య నిర్వాహకాధ్యక్షుని యై యుండును. కార్యసంఘ సభ్యులలో హెచ్చుమంది అధికారమును పట్టుకలన తెలుసుకొని ఆప్రకారము యాకార్యనిర్వాహకులకు సేవ చేయుచుండును. విద్యుగురిలోను వర్తమానసభ్యులు హెచ్చుక సభ జరుపవచ్చును.

ప్రచారకల కేర్తను నమోదు చేయుట, వారిలో తగిన కాని ఎన్నుకొనుట, పనులను మార్పుట, పనులలోనుండి తొలగించుట, క్రత్తినికొనుట, పనిచేయుట కొనుటచేయించుట, బట్టలు నూలు మున్నగువానిని అమ్ముట, చీరగాండ్రను నియమించుట మార్పుట, తొలగించుట, 500 రూపాయలకులోగా విరాళముల నిచ్చుట కాకేర్తచేయుట కాంక్షలలోను కర్మలకుద్దను భవమునందుట తిరిగి తినికొనుట ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుట వస్త్రావేషాలను వ్రాయించుట, కాని ప్రాసంఘములరపున సంకేతములు చేయుట. కార్యాలయములను లెక్కల పనులను జరిపించుట మున్నగుపనులను చేయుటకు ప్రధానకార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుని కధికారముండును.

(4) ఒకరు సభ్యులుగా చేరగోరవచ్చును కారితమ నమోదుచేసికొని కాని సభ్యులుగా చేర్చుకొన దని ఆరేకి మొదలు మూడు నెలలలోపుననే కార్యసంఘమువారికి ప్రధానాధ్యక్షుని తెలిపవలెను.

ప్రవృత్తి

(1) కార్యనిర్వాహకసభ్యులు రాష్ట్రముకార్యకర్తలసభ్యులుగా పనిచేయవలెను.

(2) ఇతరుల దెలివైన వ్యవస్థప్రచారముకొరకు రాష్ట్రము కార్యకర్తల సంఘములకు విరాళముల నొసంగుటతో ఆమొత్తములను గూడ వారలకొరకు ప్రచారము ఈ సంఘము వారే వినియోగపరచవలెను.

ఖద్దరు స్థానములు

(1) సంఘమువారి బాధ్యతవై సంఘమువారి భవమున ఏ సభ్యులైనను ఒక స్థానము నేర్పించి పనిచేయవచ్చును.

ఒకరుగాని హెచ్చుమందిగాని భవమునందును లేకుండు కార్యకర్తలమీదనే స్థానముల నేర్పరుచవచ్చును.

(2) అట్టిస్థానములకు వెట్టుబడిక్రింద భవము నొకగవచ్చునని సంఘమువారి ననుకరించినచో కార్యనిర్వాహక సాయాస్థానములకు ప్రధానాధ్యక్షునియే పంపవచ్చును.

(3) సంఘములకు నేర్పరుచబడియున్న వారి పరిశీలన క్రింద నున్నట్టియు స్థానములన్నియు సంఘమునకునే జవాబు వారిగా నుండవలెను.

సంరంభ మాకారము దాల్చుచున్నది

సింఘ అధికారవర్గము దుందుడుకుపనులలో నే మాత్రమును నెనుకబడియుండునట్లు. ఆరాష్ట్రమునందలి కలెక్టరులో నొకరు చేరిన మాకారమును ముందేసెను. నేయినట్టి 'మాకారము' లో గానబడెను. నుమ్మారులో ఒకసంవత్సరముపాటు బహిరంగపథ జరుపువాడు యవజన బాలరను రాజుదోహపుపాటలను పాడుటకు ప్రోద్బలము జేయగూడదని నుమ్మారు కలెక్టరు ఉత్తరువుజేసెను. 'రాజుదోహపు పాటలు' అనుపదములు ఎంతవరకు వర్తింతునో మాకు తెలియును. సింఘ అధికారవర్గమును గూర్చి మాకు తెలిసినవానిబట్టి మాకారము నుమ్మారులో బహిరంగ పథలో చేరక క్రిగానముల జేయగూడదని అప ప్రయత్నించుట ఆశ్చర్యముగాదు. ఇట్లు క్రతువు జేసి దిగదా యని స్వార్థంత్ర్య క్రియలగు వారెవరు నిందులకు ఒక నిమిషమైన సహించి యుండవలెను దేశవంశటను సాత్విక కాననోల్లంఘనమును ప్రాంభించుటకు వర్తకులనేకములు అడయుచున్నవి. ప్రతిబోధను అధికార వర్గమునకును ప్రజలకును ప్రజల బాధియార్థి గౌరవమునకును అధికారవర్గపు ప్రతిష్ఠాపన సంఘమునకు జరుగుచు కాననోల్లంఘన మిట్టిమామూలీదా అప్పు నటుల గాని ఎంచుచున్నది. ఇట్లే జరిగియెడల ఈ రోజులు రెండు పక్షముల వారికిని తగియుండును. కాననోల్లంఘనము జేయు జన సంఖ్య మెక్కువైనదని అధికారవర్గము జేయుచును భయపడవచ్చురేమను. ప్రజలైనను వీరందరిని కట్టుజేసి యుండుటకు ఏముగానంత యెక్కువైనవారిని యన నక్కరలేదు. ప్రజలు గూడ అగౌరవము బడయుటకన్న మరణము నిచ్చుకొంటారు. వారు బాధియారమున మును సహించకాలకు. ఇతరదేశములలో ప్రజలు బాధియారములను ప్రత్యర్థి మట్టడింప వుండుటకును, ఇట్టి ఆచరణమును కన్నలారాగాడ వుండుటకును సంతోషముతో ప్రాణముల వర్పించిరి. మనమును వారితో సమానుల మననపుడు, ఆత్మగౌరవ, బాధియారబోధముల భవముల గౌరవావహనైన బాపలయెను. దీనికేరెత్తున పెట్టిపాదానిదియు నక్కరలేదు. అంతయును, కార్యముగ గుట్టుచక్కగా జరుగవచ్చును. భారతవివక్షములేనే యోచనయము నిలుగునని లోలకయు నొందగూడదు. ప్రభుత్వమునకు తెలిసి వచ్చుటలు జేయుటకు ఇరవడము కావలెనని గురికారము జేయ నవసరము లేదు. ఏదోఒకవిధముగ మనసంఖ్యలవర్ధివర్ధిజేయ నవసరములేను. తేకేనేవాడు రంధ్రులగువారు ప్రజలపైను మారగొన్నవారే ముందునకున్న ప్రభుత్వముతో పోటికినిల్చి గౌరవము గజేవింప వైసవలయును లేకా యెమియు లేకుండ వాగముగావలయును. ప్రభుత్వము వారపుడివ్వకు వచ్చినది చేయించు. అంతయును మనకు అనుకూలముగనున్నది. మనము ప్రైవేటుతోనుంటిమేని విజయము తప్పక మనకే జరుగును. యంగ్ ఇండియా—

(6) మందలిసభ్యులు కానివాని సానుభూతి కలవారిని 5 మందిని ప్రధానాధ్యక్షుని మందలిసభ్యులుగా నియమించవచ్చును గాని వారిని కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనరాదను.

(7) కార్యనిర్వాహకసంఘములకు నెల కొకసారి ధైర్యము మందలిసభ మూడు నెలల కొకసారియైనను విధిగా జరుగవలెను అనుగుచున్న పనుల సమైక్యము సభ్యులకందకిని తెలుపుమందకలెను.

(8) మందలిసభ్యుల సంఖ్యలో మూడవవంతుకు తక్కువగానిసభ్యులు హాజరైనచో మందలిసభ జరుపవచ్చును.

(9) సభ్యులకు ఖర్చుల నిమిత్తమును ప్రచారము నిమిత్తమును భవమునగుటకు రాష్ట్రము సంఘమువారి అనుమతిని బడసి మందలి భవములోనుండి వ్యయపరచవలెను.

(10) ఇంకను ముందేవేల నూర్పులు చేయవలసివచ్చినచో రాష్ట్రముసంఘమువారి అనుమతిని బడయవలెను.

(11) ఖద్దరు మందలి రాష్ట్రము సంఘమువారి పరిశీలన క్రింద పనిచేయవలెను. ప్రతి నెలలోను లెక్కలకు రాష్ట్రము సంఘమునకు వంటి ఆమోదమును బడయవలెను.

(12) ఎవ్వరైనను ఖద్దరుసంఘమును తినివేయుటకు రాష్ట్రము సంఘమున కధికారము కలదు.

సత్యాగ్రహము } మగనలాలు కే. రాధాకృష్ణ, సభ్యులి, 27-3-1928. } దైత్యుడు, భాదీ యగృత్యులతో

ఏ పట్టణాల 8 వ తేదీనాటికి 14,87-210 లు మొత్తము చేరినవి. దాక్షరు వరదరాజులు నాయుడుగారిద్వారా పేలము కనూళ్లు 1800 రూపాయలు వచ్చినవి. అందులో వారిద్దరినీ 9.0 రూపాయలు 1000 రూపాయల భతీకి 100 రూపాయలు వెనుకే విచ్చిరి. యివ్వడు మిగిలిన 900 వంపిరి. రంగనాథునందీ నాయుడుగారిద్వారా 126) రూపాయలు వచ్చినవి. మొత్తము నాయుడుగారు వంపినవి 2660 అని శ్రీమహాకవిగారి రంగయ్యవాగ్దానము ప్రకటించిరి.

అదిగోపులి! అదిగోతోక!!

పువ్వును నర్తికి కేటుకు కిసి అసెట్లినపుడు రాజీనామా యిచ్చినదియు, తనకుగతి అబద్ధమనియు ఒక్క భేదార్థవలన తెలియవచ్చుట

వైస్రాయిగా రుక్మిణమ్మను సర్టిఫికేటు నొసగి కారణములే 20 వందల అసెట్లినపుడు రాజీనామా నొసగిన వార్త ప్రబలియున్నదియు, విచారణవై నర్తివార్త ప్రధానమున తెలియజేయించు వార్తవచ్చింది. కాని అసెట్లినపుడు లీనియమున తీరముగ విచారించుచున్నారనియు, కలసి చర్య జరుపుట కొలొచ్చించుచున్నారనియు, ఇంకను కేసుయొక్క తీర్మానము తెలియజేయబడింది.

భారతనాయకుల పర్యటనము

మూలము చేరి

శ్రీయుతులు రాజగోపాలాచారి, రాజేంద్రప్రసాదు జేరవాను గాంధీగార్ల పంజాబు రాష్ట్రమునందలిను సంచారము పూర్తిచేసిరి. రోహితు, ఫిరోజ్‌పూరు, బాటాలా, గురు దాస్‌పూరు, అమృత్‌సరు, లూధరు, సాగ్గోదా, జరసవాలా, లాహోరుగరములకు వెళ్లి మూలము చేరి.

పాట్నానుండి బొంబాయికి వెళ్లిన మహామల్ గారింకను రాత్రు.

తెలంగాణమున వీరికి మద్దతిని ఘనముగా స్వాగతములు బహిరంగపరచు జరిగినది. ప్రజలుచాలా శ్రద్ధతో నాయకుల ప్రసంగములను వినిరి. హిందువులకు వ్యతిరేకముగా, ఇద్దరు ఈ రెండింటినిగూర్చియు వీరధిక్షముగా ముచ్చటించుచుండిరి. చాలసభలలో ధనికులు న వీర ధనికుల గూడ తలచుచు నిధి కి ధన మధిక్షముగ నొసంగిరి. మరల సభ్యులందు కలుగుటకు నాయకుల యుపన్యాసములు చాల నపకరించినవి. శ్రీయు. రాజేంద్రకుమరవలె వచ్చుచుండిరి 500 మంది. సోల 1000 మంది శ్రీరేమండీర పంజాబుగా శ్రీయు. కుమార్తెనుగట్టుల తక్కించెమొనగగలేదు. నాయకులకులలో ఉడ క్రికరప్రతిముల శ్రీయు వీరి కీమ కాకాలరు.

మార్చి నెల 31 క తేదీని లాహోరులో మిక్కిలి గొప్ప సభ జరిగినది. అసభకు పదివేలమందివచ్చిరి. అసభలో శ్రీమం రాజగోపాలాచారి, జేజుంధు దాసుగార్లవ్యవించిరి. వీరు మూలమునుండి సింఘదేశముకు వెళ్లెదరు. (హిందూ)

భారతఖిలాఫతు సంఘసభ

లక్నోలో జరిగినది

రెండుగంటలు విరామము లేకుండ సింఘముకారు లక్నోలో సమావేశమై ఆతిథ్యముగా నాలోచన చేసిరి. ఆయాభాగములలోనుండి శ్రీమంతులవచ్చిరి. కొంత దురాచార జరిగిన మాట నిజము. పాదుపుగా పనిచేయవలెనని ఎరకును కథ బూజలేదు గాని కొంగలెక్కలను ప్రకటించిరను మాటల సామ్యవహరించి రహమాలును సభ్యులను సభ్యులలో హెచ్చుమంది లభిపాదవదిరి శ్రాత్రమువ్యాసుల నిపుడు ఎన్నుకొనవలెనని కొందరిని కని యిపుడే ఎన్నుకొని సహాయపుడువారివై సభ్యులకు తేకనే యితరులను ఎన్నుకొంటిమను వరతి కలుగగలను గా యిపు డెన్నుకలను జరప గూడదని నాకు స్పష్టమయింది. దాక్కురు అచ్చారి, మాలానా జబ్బులలోలా జరుగు, వాకిం అబ్దుల్ గాను, మెర్వానీ, మాలానా అజదు సోధనీ, ఖాత్రీ (కార్యదర్శి) గార్లు మున్నగు ఖిలాఫతు నాయకులు పలువురు వచ్చిరి.

కెన్యా రాయబారులు

సీమకు పయనమగుట

14 క తేదీని బొంబాయి నుండి కెన్యానియమున రాయబారులు జూపులై అధికారపర్యటన నిమిషించుటకై శాస్త్రీయమునాదాస్ ద్వారా నాయకులను ముయొరను సీమకు పయనమగుదురు. ప్రభుత్వమువారు వీరికి కావలసిన సాయ మొసంగుదు.

వంగరాష్ట్రకాంగ్రెసుసభ

రెండవ తేదీరాత్రితో జమ్నూరులో ముగిసినది

అవసరకాంగ్రెసుమహాసభను జరుగవలె నను తీర్మానము మోదించబడినది

అవసరకాంగ్రెసువారి తీర్మానమున కన్ని వక్షములవారునుగూడ సంగీకరింపవలెను

జమ్నూరులో జరిగిన కాంగ్రెసు సభ 2 క తేదీ రాత్రితో ముగిసింది. వివాదలను పరిష్కరించి మంచి శాంతిని సమును నిర్ణయించుటకు అవసర భారతి కాంగ్రెసు సభకు జరుపవలెను అను తీర్మానమును బాబూ ప్రతాపచంద్రగుప్తారాయుగా రుపొందించి. వారితీర్మానము ప్రకారము రెండు పక్షములవారును బద్ధులు కావలెనను సవరణ నికొకరుపొందించి. అవసరమహాసభను జరుపుట చాల కష్టమైనదనియు మరల ముగిసిన గాన జరుపగూడదని యొకరు నుడిచి గాని హెచ్చుమంది తీర్మానమును సవరించు ఆమోదించిరి.

ప్రస్తుతము జనుమును మిక్కిలి హెచ్చుగా సాగుచేయుచున్నాము. జేజుంధు కావలసిన దానికంటె చాల హెచ్చుగా మైను చేయవలెనుచుండుటవలన రైతులకు మిక్కిలి తక్కువ ఫలితము వచ్చుచున్నది. గాన దీనిని గూర్చి ఆలోచించుట కొక సంఘము శీఘ్రపరచెను తీర్మాన ముమోదించబడినది.

యూనియను బోర్డును స్వరాజ్యమును నిశ్చయించుచున్నది గాన వానిని బహిష్కరింపవలెను.

శ్రీయు. కలఃటీరులుగా చేరవలెను.

అస్పృశ్యతకు తొలగింపవలెను కలఃటీరులు ఆరోగ్యమును దైర్ఘ్యమును కలిగియుండి ట్టు వారికి కేరీరభిక్షను శీఘ్రపరచవలెను అయిష్టమును అవిధేయతను గల కలఃటీరులు వెదలిపోవలెనని తెలుపవలెను.

శ్రీయు. విద్యను జాతీయవిద్యకై అభివృద్ధి కొందింపవలెను తీర్మానము మోదించబడినది.

అధ్యక్షుని కొంతోవ్యాసము

సభ కాంగ్రెసువారిమును వాకే జదిలియున్నావో నే నొక్క తీర్మానమును మాత్రమే ఉపపాదించి యుండును. స్వరాజ్యమును బడయుటకు అవసరమగుదలందెరును కలసి పుచ్చుచువలెనని మాత్రమే నేనుపపాదించి యుండును. వాని మీగు కందనములను తెలుపుటకుగలము. కంగ్రెసుమును రాష్ట్రవాదులును ప్రచారమును క రాష్ట్రవాదులందున్నవారును మీరు దోషములకు పావులు. కాంగ్రెసు కానన సభ్యులను జమించారుడు కని బాబూ శివినాథ రాయగారి సీసభకు సహకరణపూర్వకముగా ఎన్నుకొనుటకొరగాదనికొంద రాజేసింది గాని వారి యుపన్యాసమును వినుటవలన అన్ని సంకములును తీరినవి. కాని అసహాయవాదులకు అసహాయము దుర్భిమానము కలదను విషయమునుత్రము స్పష్టమైనది. భారత మాతనీను అసహాయవాదు లొక్క కే గుర్తినాలేదు. మార్చి జేతమునకు సేంచేయవలెనను నీతిని మన మీధిలో పెచ్చుకొంటిమి. మీరు సహకరణముగ నిరకను నిరత్యవాదును చెంది నవనామలేదు కొద్దియేడ్లుమాత్రమే మనము త్యాగముచేసినను ఫలితము కలుగకపోలేదు. సన్న విషయము చాల అచ్యుతముగ వచ్చును. అవి లభించుటకు మరత్యాగమే కరణము కంగ్రెసువారిజేతకే కి త్యాగమునుమాదిగాధిమహాత్ముడు చాలదైర్ఘ్యమును చెంది స్వరాజ్యము తిప్పులభించునని నిష్కర్ష గా తెలిపెనని అధ్యక్షుడు నడిచెను. (ఆ వెను.)

ఆహమ్మదాబాదు మిల్లుల

పనివాంఛనమై

అత్యంతప్రశాంతముగ జరుగుచున్నది

విడుమిల్లులవారు మాలిగిండుటలేని వాగ్దానముచేసినందున ఆ రి విల్లులవారివారు సమ్మెకట్టలేదు. తక్కిన అన్ని మిల్లుల వారివారును సమ్మెకట్టిరి. 3 క తేదీని గూడ సమ్మె కొనసాగింది 2 క తేదీని మహాత్మునియలకు నెలపుడు మిగుటనే అన్ని మిల్లులను మూయుటకై. 3 క తేదీని అన్ని మిల్లుల పనితీరుత

మను బాకీతములను పూర్తిగా నిర్మిచేసిరి. వారిలో చాలమంది ఆకాశేతముతముగ్రాములకు వెళ్లిరి. ఇంకను కేరీరవాదవాదలలోకి కార్యక సంఘపు వంటియులు వెళ్లి కర్షరగా వెల్లిపోవని బోధించుచు డిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులగూడ మిల్లులపాలనకు పికారులు చేయుచున్నారగా వాటిను చేయుటకును పనికన జడలేదు సమ్మెకట్టు ఆర్థిక ప్రశాంతముగనే రంకుదిగములును చరిగినది. 3 క తేదీనిగూడ కలులేయున్నదిగాని ఎందుకైన మంచిదని ఉద్యోగులు నేలను నిద్రపరచి యుంచిరి.

బర్మాలో ప్రభుత్వోద్యోగులను బహిష్కరించుట

బాధసంఘాధ్యక్షులకు చేరి రెండేడ్లు కి కినికేడ్లు వేసిరి బర్మాలో నయనగయానులో బాధ్యధ్యక్షక సంఘము వారు గ్రామాధికారిని బహిష్కరింపవలెనని తీర్మానించినందున సంఘాధ్యక్షులకును ఉపాధ్యక్షులకును చేరి రెండేడ్లు కినికేడ్లు వేయబడినది.

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు

శకరాచార్యస్వామి

స్వరాజ్యంలో 31 వ తేదీని ప్రకటించబడినవార్త పరిగాదు

శ్రీ స్వామిలవారినిగూర్చి మార్చి నెల 31 క తేదీ స్వరాజ్యోత్సాహలో ప్రకటించబడినవార్త అసత్యము, అసహితము కృంగరపాదము నిష్కరములు. స్వామిలవారిపట్ల చాల భక్తి గలిగిన వారు. ఏ జంటు నిరంకుశ చర్యల కలన పావులకు చాల నష్టము కలిగినది. ఇపుడు జగద్గురు స్వామిలవారి అకస్మాదీన మరణముగా నున్నది. ఏజెటు స్వామిలవారివ్యాధినిగూర్చి ఏమియును శ్రద్ధపుచ్చుకొనకుటలేదు. ఆదురుక పావులు నిజస్థితిని దేఖయులకు వెల్లడించిరి. మైసూరు ప్రానికెపుత్రకాంపాదకుడు కృంగరీకరచ్చి స్వయముగా స్వామిలవారిని చూచి మహాజనసభ కథ్యక్షుక వహించి సత్యమును లోకమునకు వెల్లడించెను. ఏజెంటు ప్రకటనము పరిగాదు కృంగరీకరచ్చి వేలకొలదిరజ తేజీకరచ్చి దెదదకే శేషకాస్త్రీగారి. ప్రకటనమే సత్యము అని మహాజనసభ కార్యదర్శి మహాబాలభటు గారు కృంగరీకరచ్చి శేష (4-6 తేదీ) తెలిపిరి (తంతివార్త).

II

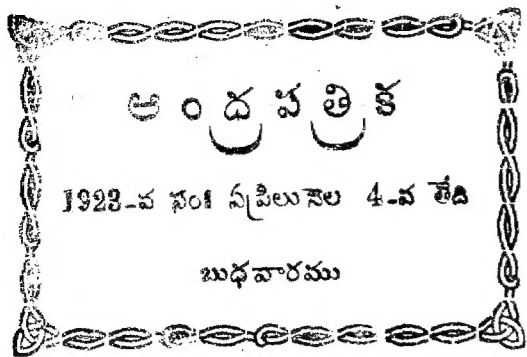
శేషకర్య మాదు వాడను గాను. తెనాలిలో జరిగిన ఆంధ్ర ఆయురేద సమ్మేళనమునకు శేషకర్యక్షుక వహించిరిని. బెజవాడ, రాజమండ్రి ప్రాంతములవారందరూ, నమ్మ బాగుగా నెరుగుదురు. ఆంధ్రభూతి కార్ధికులకు శ్రీయుత శివేశ్వరు మార్కెటరాయ పంతులు గారి ఆధిపత్యమును రెండుసార్లు స్వేకరించి యుంటిని శేషకర్యయుక్కు మేలుగొంతు దైవసాక్షిగా పనిచేయుచున్నాడుటకు మహాజనసభ కార్యదర్శి బాలభటు గారు పవీర తిలరాత్రయే నిద్ర్యము మైసూరు ప్రానికెపుత్రకాంపాదకుని ఆధిపత్య క్రింద జరిగిన మహాజనసభలో తీర్మానింపబడిన రీతిని మితంకరకు మహాభివృద్ధికే పనిచేయగోరెదను అని ఆయురేద గార్లు శేషకాస్త్రీగారు నేడు (4-6 తేదీ) కృంగరీకరచ్చి ముత తెలిపిరి. (తంతివార్త)

మైసూరువార్తలు

తెంగళూరు, ఏప్రిల్ 2:—నేనువి కలవులకంటె నేటి రెండు కావ్యమునందున్న నివివికృత్యులన్నియు మూ యుడిను. 14 మే కోర్టులన్నియు తెరుగుబడును. ప్రధాన న్యాయస్థానము మాత్రము మాను 4 క తేదీనాడు తెరుగురు.

రైలు దొంగలకము

కేరీరము మైసూరుకు పోవు రైలుబండిలో యొకరిచ్చిక మైసూరు దొంగలకము జరిగెను. మైసూరుకు స్వేమనందు. టిక్కెట్టుగట్టుకులల 1500 గూపాములు కుమారులు యుండిరి. ఈ మైక్కిలు చక్కపుటిత్తిగోలేసి మైసూరు ప్రధానకార్యాలయ వానకు బంపబడుచుండగా ద్రోహలో నెరవేరి తిట్టి దీని యాము నోట్లకు దొంగలించి ఆహ్వానము పనికి మాలిం కొగియును నుడియించిరి. లక్కిముర్రులనుగూడ చెవరలేదు పోలీసువారు విచారించుచున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభ

మద్రాసు శాసనసభా కార్యక్రమము నిన్నటితో ముగిసెను. మరల నింకొక సమావేశము ఆగస్టునెలలో జరుగు ననియు, శాసనసభకు ఎన్నికలు అక్టోబరునెలలో జరుగు ననియు, నిన్నటి దినము గవర్నరుగారు సూచించిరి. ఈమారు జరిగిన శాసనసభలో దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టము శాసనము గావించబడెను. మంత్రియగు గౌ. పానుగెల్లు రాజాగారు, దేశభిప్రాయము సేమాశ్రయము పాటింపక, శాసనసభలోని సంఖ్యాబలమిని ఆధారముగ నైకొని, ఈ చట్టమును అతితీవ్రముగ ముగించిరి. ఉడిపి మొదలగు ప్రదేశములలో నింకను అసమ్మతి సభలు జరుగుచునే యున్నవి. సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టునుగూర్చి ప్రజల యభిప్రాయమును కనుగొనుటకు తగిన యవకాశము గలుగక పోయెను. ఆగస్టునెలలో జరిగెడి శాసనసభలో దీనిని గూర్చి విచారించిన, మునిగిపోవున దేమియు లేదు. కాని మంత్రిగారు వేగిరపడిరి. సెలెక్టు కమిటీచారు, చిత్తుచట్టమునలేని క్రొత్త ఏర్పాటుల గావించిరి. వ్యయకరమగు బోర్డు నొకదాని నేర్పరచిరి. దీని యందలి సభ్యులకును అధ్యక్షునికిని వేతనముల నేర్పరచిరి. కోర్టుల యధికారమును చాలవరకు తొలగించిరి. బోర్డునకును దేవాలయముల కమిటీలకును అయ్యెడి ఖర్చులను, దేవాలయములే ధరింపవలె ననిరి. బోర్డు నియామకము మూలమున, క్రొత్త యుద్వ్యోగము బయలుదేరుట కవకాశ మియ్యబడెను. బోర్డుల ఎదుట దాఖలయ్యెడి వ్యవహారములకుగూడ కోర్టుజు ఏర్పాటు చేయబడెను. బోర్డులవలన పెక్కునష్టములు గలవు. ఈ ఏర్పాటు క్రొత్తగ గావించబడుటచే, ఇందునుగూర్చి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు ప్రయత్నమయినను జరిగి యుండవలసినది. కాని, అటుల జరుగలేదు. లేనిపోని తొందర కేమి కారణమో తెలియదు. మహమ్మదీయుల ప్రాతికూల్యము లేకుండ, వారికి సంబంధించిన ధర్మాదాయము లీ చట్టమునుండి వదిలివేయబడినవి. ఈ చట్టము క్రింద, మతములనవసరముగ జేర్చబడినవి. జమీందారులకు సంబంధించిన దేవాలయములకు కమిటీతో బనిలేకుండ, మినహాయింపబడినవి. పలుకుబడి లేని మధ్యతరగతి వారిపై నూత్రము సహారజేయబడును. ఇటుల వ్యత్యాసము జూపుటవలన, బిల్లుయొక్క ప్రయోజన మంతరించును. ప్రజల యభిమానమును బడయని బిల్లు కొనసాగుట దుర్లభమగును. నామమాత్రమగు చట్టములను గావించి సంతృప్తి జెందుటవలన, లాభ మేమియు లుగబోదు.

తెల్ల అధికారవర్గ మనుసరించిన పద్ధతులనే నల్ల అధికారవర్గమును అనుసరించుచున్నది. రెంటికిని భేద మంతగ గనుపించదు. ఉడిపిలో నిటీవల జరిగిన అసమ్మతిసభనుగూర్చి వ్రాయుచు, వీ రెంతయరచినను లాభ ముండదనియు, చట్టము శాసనమై తీరుననియు, జప్తి సుపత్రిక వెక్కిరించుచున్నది. శాసన

మగుట కశ్యంతరము లేదని, ఎల్లరకును దెలిసిన విషయము. ఈ సంగతి ఉడిపిలో సభనుకూర్చిన వారికిని దెలియును. కాని తుదిరంగమునయినను, మంత్రివత్తుమువారు దూరదృష్టిని జూపెద రను నాశతో, సభాసభ్యులు అసమ్మతిసభాసభ్యుల గావించిరి. వానిని తిరస్కరించుటగాని, వడివడిగ శాసనము గావించుటగాని, ఎక్కువసంగతి గాదు. దేవాదాయచట్టము, ఒకవర్ణమునకు సంబంధించినదిగాక, హిందువు లందరకును సంబంధించినదిగాక, అట్టితర, జప్తి సుపత్రమువారీపక్షము, పార్టీపక్షగ భావించక, స్వతంత్రముగ యోచించి వోటు వేసి యుండవలసినది. అందుకుమారుగ పార్టీపద్ధతులపై వీరు వోటు వేయుటచే, తమవత్తుమునకు ఆకారము దెచ్చుకొనిరి. ఈచట్టమునందు, దేవాలయములకు మిగిలెడి ధనమును దేవాలయమునకు సంబంధించిన విషయములకు గాక ఇతర వ్యవహారములకుగూడ వినియోగింపవచ్చు నను క్లాజు పెక్కుమందిచే తీవ్రముగ ఖండింపబడెను. సెలెక్టు కమిటీవారు కొంతవడి దీనిని మార్చినను, ఆక్షేపకార్పారుగు భాగము నిలిచియే యున్నది. దేవాలయద్రవ్యమును, మతమునకును, విద్యకును, ఇతర ధార్మిక వ్యవహారములకును వినియోగింపవచ్చునని, సెలెక్టు కమిటీవారు సవరించిన చట్టమున గలదు. మతము యొక్క గాని దేవాలయముయొక్క గాని యుద్దేశములకు భిన్నముగాని పనులకొరకు ఈ డబ్బును వ్యయపరచవచ్చు నని 62 వ క్లాజునందు ప్రతిపాదించబడెను. ఈ క్లాజును దీసివేయవలయునని, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి. దేవాలయములధనమును, విద్యకును, ఇతర ధర్మకార్యములకును వెచ్చింపవలయుననుట, కడు విరుద్ధము. మరొకమాను లెవరును ఇందు కంగీకరింపజాలరు. ప్రాచీనపాత్రదాయములను గ్రహింపనేరని, బోర్డు సభ్యుల, కమిటీసభ్యులచేతులలో, ఈ ఏర్పాటు దుర్వినియోగ మగునని ప్రజలూహించుట సహజము.

విద్య యనిన, కేవలము రాజకీయవిద్య గా వచ్చును. మతవిద్యకు మాత్రమే దీనిని వినియోగింపవలయు ననియు, ఇతర ధర్మకార్యముల కీ మొత్తమును వినియోగింపగూడ దనియు సూచింపబడిన సవరణ త్రోసివేయబడెను. దేవాలయోద్దేశములకు భిన్నము గాని పనులకు అనుపదములకు బదులు అనుకూల మగు పనుల కని మార్చవలసినదని కోరినను, మంత్రిగారు వినరయిరి. దేవాదాయము ఏ ప్రదేశమున గలదో ఆ ప్రదేశమునందే, ఈ సొమ్మును వినియోగింపవలయు నని దెచ్చిన సవరణయు నిరాకరింపబడెను. ఒక దేవాలయమునకు వచ్చెడి రాబడిని దూరప్రదేశమున నెక్కడనో ఖర్చు పెట్టుటయు, మతమునకు సంబంధించిన ఏదోయొ యొక కార్యమునకు వినియోగించుటయు, దేవాలయములపై నమ్మకము గలవారి కెంత సంతకముగ నుండునో యూహింపవచ్చును. దేవాలయద్రవ్యమును ఇంగ్లీషు విద్యకు వెచ్చించుటకు వీరు సమ్మతించరు. చట్టమునందలి ఏర్పాటువలన ముందేమి జరుగునో యూహింపవచ్చును. ఫలితము, బంగారుగ్రుడ్డు బెట్టెడి బాతుకథ బోలి యుండును. తా మిచ్చెడి ద్రవ్యము సద్వినియోగము గాదని దైవశక్తులు గ్రహించిరేని, వారు వెనుకటివలె కానుకలను విరివిగ నిచ్చుట మానుకొందురు. దేవాలయముల రాబడి పడిపోవును. దేవాదాయ చట్టమును నిర్మించినవారల యాశ లడియాశ లగును. ఈ చట్టమును నిర్మించుటకు తోడ్పడినవారందరను ఆభివందించి, మంత్రిగారు తమను తామభివందించికొనిరి. తమ యధికారపదవి ముగియనున్న సమయమున, జప్తి సుపత్రమువారిట్టి యసందర్భపు

శాసనమును గావించి, రాష్ట్రమునందు లేని పోని యలజడి గలిగించిరి. దీని ఫలితము చాలకాలము వరకు నిలిచియుండును. ఇందు కనుగుణముగ గవర్నరు గారును తమ సర్టిఫికేట్లు అధికారమును వినియోగించి, ఫ్యాక్ట్ రీలకును, ఏజెన్సీకిని సంబంధించిన వ్యయములో జేయబడిన తగ్గుదలలను మరల నెలకొల్పిరి. ఏజెన్సీని రద్దుజేసి, వెనుకటి ఏర్పాటులను నెలకొల్పవలయు నని దిశించిమొట్టు కమిటీ వారు సిఫార్సుజేసి యుండిరి. ఆ విషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు రాలొచించుచున్నారు. అట్టితర, శాసనసభవారు తగ్గించిన 5 లక్షలను మరల పునరుద్ధరించుట, నిరంకుశ ప్రవర్తన మగును. కాని, అట్టి ప్రవర్తనమునకు సంస్కరణశాసన మవకాశ మిచ్చుచుండ, అధికారు లూరకుండరు.

సర్టిఫికేట్లు మిగుల చవుక యయినవి. మున్నుందు ఇంకను చవుక యగును. సర్టిఫికేట్లు మూమూలు పరిపాలనమున భాగ మగుచున్నపుడు, వానికి గల న్యూనత తొలగిపోవును. దేశము సర్టిఫికేట్లుల కిదివరకే యలవాటు పడినది. ఇకముందు ఎక్కుడుగ నలవాటు పడదు. ఇందువలన నేర్పదగినపాత మొక్కటే గలదు. సంస్కరణములతోడను, శాసనసభలతోడను తంటాలు పడుటచే గాక, స్వతంత్ర నుపయోగించి ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటచేతనే, ప్రజలు స్వరాజ్యసిద్ధిని పొందగలరని గ్రహింపవలయును. గవర్నరుగారు తమ నిరంకుశచర్యను సమర్థించుకొనిరి. సంస్కరణములు విజయము గాంచె నని సగర్వముగా బలికిరి. సంస్కరణములు విజయము గాంచినందులకు, సర్టిఫికేట్లు అధికారమును పాలకులు ప్రయోగించుటయే తార్కాణము. రాష్ట్రసభలందును, సామ్రాజ్యశాసన సభయందును ఈ మార్గమే యవలంబింపబడుచున్నది. ఉప్పుకన్ను విషయమై ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటును పనికిరా దనినవారు, ఆందోళనకారకులే యనియు, వారి మూలముననే దేశమున ప్రాతికూల్యభావము ప్రబలియున్నదనియు, డెయిలీ లెబిగ్రాఫ్ పత్రిక దెలుపుచున్నది. ఆంగ్లో హైందవుల దృష్టిలో, సహాయనిరాకరణవాదులే గాక మితవాదులు నైతము ఆందోళనాపరులే. ఉభయలకును యుక్తాయుక్తములు తెలియవు. అందుచే సర్టిఫికేట్లులను ప్రయోగించుట అత్యవసరము. సంస్కరణముల నిజార్థమితిని వెల్లడి జేసినందులకు పాలకుల నభినందించుచు, ప్రజలు తమ ధర్మమును నిష్కర్షతో నిర్వహించుచో అచిరకాలమున స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగుననుటకు సందియము లేదు.

జెంగాలు గవర్నరుగారి బెడరింపు :
అశుతోష ముఖర్జీగారి ఆత్మగౌరవము
సంస్కరణముల నిజరూపము బయల్పడిన కొలదియు, పాలకుల నిరంకుశభావము గూడ బయల్పడుచున్నది. పాలకులు సహనము జూపజాలకున్నారు. వారి అసహనము సహాయనిరాకరణవాదులపై ననే గాక, సహకారవాదులపై గూడ జూపబడుచున్నది. చాలకాలమునుండియు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు ఉపాధ్యక్షులుగ నున్న సర్ అశుతోషముఖర్జీగారి సేవను గుర్తించనివారుండరు. శాస్త్రపరిశోధనముకొరకు ముఖర్జీగారి రెంతయో తోడ్పడిరి. ప్రభుత్వమువారి కిది సరిపడదయ్యెను. ఇందవిషయమై ప్రభుత్వమునకును కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకును వాదప్రతివాదము లిటీవల చెలరేగెను. విశ్వవిద్యాలయమును సర్కారునొకరులను తయారుజేసెడి యంత్రశాలగ నుంచవలెనని మాత్రమే కోరెడి యధికారులకు, శాస్త్రపరిశోధనాదివిషయములు సరిపడకుండుట విపరీతమగు.

యమింపవచ్చుననియు, ముఖర్జీ గారు నిస్సంక్షేపముగ దెలిపి, ప్రభుత్వోపదేయుచున్నను మానవత్వమును కోల్పోవలేదని, వెల్లడింపగలిగిరి. గవర్నరుగారు భూపేంద్రనాథబానుగారి నీ పదవికి నియమించిరి. వీరు చిట్టను ప్రభువుగారికి చేదోడ్దై యుండు రని యూహించెదము. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమును ప్రభుత్వమువారి రీతిని అవమానపరచియుండగ, వంగదేశీయు లింకను దీనికి తోడ్పడుట భావ్యముగ నుండదు. ముఖర్జీగారు తమ న్యాయమూర్తి పదవిని వదలి, ఆచార్య క్రవుల్లపేంద్రరాయి, చిత్తరంజనదాసు, మొదలగు ప్రముఖుల సహాయము దీసికొని, జాతీయవిద్యను వంగరాష్ట్రమునందు వ్యాపింపజేయ బూనుచో, అచిరకాలములో జాతీయ విద్య సుస్థాపితమగును. ఇందు వలన, తమకును దేశమునకునుగూడ లాభము గలుగును. ఇట్టి యవకాశములు జాతుల కెన్నడో యొకప్పుడు గాని లేటప్పింపవు. వానిని పూర్తిగ నుపయోగించునపుడు, జాతులు ధన్యత గాంచును. సర్ అశుతోష్ ముఖర్జీగారికి గలిగిన అవమానమును మది నెంచి, వంగదేశీయులు జాతీయవిద్యను సుస్థిరముగ నెలకొల్పి, తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగుట ధర్మము.

రైల్వే సామానులను హిందూ దేశమునందే నవలయునను యూహ కలుపురకున్నను, అది గివచ్చుటలేదు. ఇందునుగూర్చి విచారించుట కిచ్చిడిన విచారణసంఘము, రైల్వే పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవలయునని గట్టిగా జెప్పకబోయెను. సంరక్షణపద్ధతిని సంపూర్తిగా నవలంబింపవలయునని ప్రభుత్వమునకు సలహా నీయకబోయెను. ఇందునుగూర్చి పిక్కుసెండియముల జూపెను. హిందూ దేశమున రైల్వేసామానులు తయారగునప్పటికి ఎంతకాలమో బట్టునట. ప్రభుత్వము సరకు తెక్కడ చవుకగ దొరకునో అక్కడ కొనునట. కాని, హిందూ దేశపు సామానులకు కొంచెము ధర హెచ్చయినను వానికి ప్రోత్సాహమునగనిచో, అవి ఎన్నటికిని యభివృద్ధి గాంచనేరవు. అల్పసంఖ్యాకులు తమ రిపోర్టులో సూచించినట్లు, ప్రస్తుతము హిందూ దేశ పరిశ్రమల నణగద్రొక్కుటకు, ఇంగ్లండులోని వర్తకులు రైల్వే సామానుల ధరలను బుద్ధిపూర్వకముగ తగ్గించుచున్నారు. వారిపని నెఱవేరినపిమ్మట ధరలను మరల హెచ్చుజేసెదరు. ఇట్టిమోసమున సామానుల ముఖ్యము. హిందూ దేశమునందలి ఇనుము ఉక్కుపరిశ్రమలకు సంపూర్ణరక్షణయొసగుట ముఖ్యము. ఈ రిపోర్టు ఫిస్కలు కమిటీ రిపోర్టును పోలియున్నది. వాణిజ్య రక్షణపద్ధతి నవలంబించుటకు వెనుకీయుచున్నది. ఫిస్కలు కమిటీలోని అధిక సంఖ్యాకుల సూచనలననుసరణ అచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారింతవరకు బూరయిరి. బడ్జెటులో నిందును గూర్చి ఎట్టి సూచన గవింపరయిరి. రయిల్వే సామానుల విషయముగూడ ఇట్టి యుపేక్షనే గనుబటచుట సహజము. విచారణసంఘములకును, రిపోర్టులకును, కొడులేదు. ఇట్టి అట్టహాసము తెన్ని జరుగుచున్నన క్రియమౌత్రము శూన్యముగ నున్నది.

శ్రీరామనవమి ఉత్సవములు:- రేపు (౪ వ తేదీ)
రాత్రి ౩ గంటలకు తాతా మామయ్యవనపర్తి 17 వ గృహమన
పుదుక్కోట సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వేణుగావమా, తిరువర
కడల శ్రీనివాసయ్యగారు ఫిజీయ, దొరై రాజయ్యగారు
మృకంగం, ఎన్. రమణయ్యపైట్టిగారు జలరంగం జరుగును.

హిందూ దేశమునకు ఋణ మెట్లు కలిగినది?

ఈ కృత్తిక క్రింద నన్నును అంధమృత్యులా 2 వేదము
మొదటి కాలములా ప్రతిబింబదీన వ్యాసమును (వాసినవారు
తెచ్చి) పుడ మండేశ్వరకర్మగాదు. కృత్తికలో పొరబాటున
మండేశ్వరకర్మగా రని మూడింబబడినను. (అం. క. ౪౦)

1922 డిసెంబరు 1, 1923 ఫిబ్రవరి 28 మధ్య
500, అంతకుపైగా జీతముల ఉద్యోగములు:—
(1) మలబారు ఖైదీల కార్యదర్శి అలాంటి
మలబారు ఖైదీల 9 వారములు, జీతము నెలకు 8 రూపాయలు.
(2) బాయింటు లైసెన్సింగు ఖైదీల 8 వారములు నెలకు
మలబారు ఖైదీల మేమునీలు జీతములు ఖైదీలు జీతము 250 రూపాయలు
(3) నీలగిరి మలబారు వైద్యులు నెలకు 150 రూపాయలు
మలబారు ఖైదీల 1 నెల 14 రూపాయలు జీతము నెలకు 150 రూపాయలు
మలబారు ఖైదీల (4) ఏదన్న దినిన అదేమనలు
నెలకు 2 సంవత్సరములు జీతము నెలకు 150 రూపాయలు
మలబారు ఖైదీల జీతమును, బ్యాంకులు, జీతమును, (5) వ్యాపారాధ్యక్షుని వ్యాపారాధ్యక్షుని
విభజనములకు నెలకు (డిప్యూటీ కలెక్టరు) 8 రూపాయలు జీతము
అలాంటి జీతము. (6) ఏ.టి.ఎం. ఫాలోగ్రాఫరుని ఫాలోగ్రాఫరు
5 సంవత్సరములు నెలకు జీతము 650-750. పక్కనలు
ఉద్యోగము, క్లీనింగ్ మేరీ, క్లీనింగ్ కార్యాలయాల నామరసీ మేరీ
ప్రొఫెసరు (క్లీనింగ్ కార్యాలయాల ఎడ్యుకేషనులకు) జీతము
200-250-400-25-500.

లేబరు-ఎజన్సీ

తేదీ-ఫ్యాబ్రవరీ (1928-24-వ సంవత్సరపు బడ్జెటులో 9.59 లక్షల రూపాయలు, ఫ్యాబ్రవరీ కాలుషంను నానాభ్యక్తి నిర్వహించుటకు అనుమతమైనందున, భారత ప్రభుత్వచట్టములోని 72 డి (2) ఎ క్రింద నేను ఆదేశించును న్ని ప్రాధేయము వ్యాసు.

(సం) విల్లింగుడను,

మనరాసుగవర్నరు
 లేమరకాఖలా లేమరు - ఫ్యాక్టరీలకింక 1928-24 వ
 సంవత్సరమునకు 9.69 లక్షలు అవసరమని భారత ప్రభుత్వ
 చట్టము ననుసరించి గవర్నరుగారు సర్టిఫై చేసినందునను, ఆ
 డిమాండు ఏబియ్యము కాఖలు సంబంధించియుండుటచేతను, ఆ
 మొత్తము కాసనసభయందు అంగీకరింపబడిన ఎట్టుందునో అట్లే
 సివిలు ఎస్సీమేటులలో చేర్చబడును.

(సం) ఈ ఎస్. లాయడు,

మదరాసు ప్రభుత్వ జర్నల్ కళాభాగ కార్యదర్శి
ఏప్రిల్ 3—1928

34 వ డిమాండు - ఏజన్సీ

ఏదన్నీ ప్రదేశమునందు నానాభ్యుత్థులు నిర్వహించుటకు,
24 వ జిమాంతునందు 1923-24 నకు చూపుటైన రూ. 38.80 ల
ముల్తము అతనిననుమరుదు భారత ప్రభుత్వ వట్టి 14.50 78 డి
(3) ఏ. ననునదిచి అముల్తమును నేనుగరి ప్రాచీనమునాను.

(సం) విలింగుడను,

కర్తవ్యము.

విజయనగరము ౧౫౮౦ లకుల మొదలు ౧౬౫౬ వరకు
 అవసరమని భారతీయభక్త్యచక్రము ననుసరించి గవర్నరుగారు
 గుర్తివైచేసినందున, అధ్యక్షులను విజయనగరమును సంబంధించిన
 వగుటచే, కాననసభయందు అంగీకరింపబడి నదియిది వచ్చి పేరు
 లుగా చేర్చబడునట్లు, చేర్చబడును.

(సం) ఈ. ఎస్. జాయదు,

మదరాసు ప్రభుత్వ లెక్కల శాఖా కార్యదర్శి.
 ఏప్రిల్ 3—1928

మలబారు-పోలీసురాజ్యము

పోలీసురాజ్యమును వర్ణించుట

నిన్న సాయంత్రము మదరాసు గోఖలేహాలుందు సి. వి. ఎస్. సరసింహరాజుగారి ఆధ్వర్యమున కొంతసేపు జరిగెను. మలబారు వాస్తవ్యులగు మండలి రామయ్యగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు "మలబారులోని పోలీసు రాజ్యము"ను గురించి యంతర్వేదిచిరి.

అగ్రాసనాధిపతి

అగ్రాసనాధిపతియను వసింపిన సరసింహరాజుగారు సభను పారంభించుచు నిట్లు మాటలాడిరి. కాసినసభయందు మలబారు తరఫుననుండి వచ్చిన రామలింగారెడ్డిగారు బయటపెట్టినపుడు రెడ్డిగారికిని గా. వ్యాప్తిగారికిని జరిగిన శరణు గుర్తు పులికలలో నింకను వ్యాప్తిమంతులు ప్రాప్తింపజేయుచుండెను. రామయ్యగారు, రెడ్డిగారు మలబారువ్యవహారములను చక్కగా తెలుసుకును. కనుక అధికారిక రిపోర్టును సమాటలా ముగిసి మరొకరు పురుగుని యంతర్వేదిచిరు. ప్రస్తుతము రామయ్యగారు తమ యనుభవమును బట్టి తెలుపుచునది సరసింహరాజుగారు చెప్పిరి.

రామయ్యగారు తమ యభిప్రాయమును ప్రకటించిరి: "నేను సామాన్యముగా రాజకీయవిషయములలో పాల్గొనువాడనుగాను. జనసామాన్యములో కలసి సంఘసేవ చేయువాడను. సర్వమును కట్టిపెట్టుకొని కలెక్షనరేసులను జయనరము వచ్చినంతవరకు, నేను బయటకు రాకలసివచ్చితిని. మలబారు వ్యవహారముల నిజస్థితి బయటి ప్రజలకు తెలుసుకొనరాదు. నిజము కనుగొని బయటపెట్టుటకు తీరుబడి కలిగియున్నది సరసింహరాజుగారు తేనెపండ్ల వలే, వివరము లింకను తెలియలేదు. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము ప్రచారమునందు సవరణలు. మన పట్టిసాక్షర్యము నుపయోగపరిచి కొరతను.

మలబారు విస్తరము ఎట్లు ప్రాంతంబుననున్నది, పురుషులు స్త్రీలు ఎట్లు వింపబడినదియు, ఎట్లు అవమానింపబడినదియు, మీరు వినినపుడు, మీ వ్యాధియములు కరగి యుండునని నేను తలంచెదను. అనేక సేరములు జరిగెను. ప్రాంతముల కాపాడుకొను నిమిత్తము ప్రజలు పోరాడెను. వారి యిందలలో జొరగడి అని దొంగిలించెను. కాని బంధువులు చంపబడిరి. విశ్రాంతియొందు రిద్దరగునీ, లాగిర్లు క్రమము ఏర్పాటుచేయుచుండెను. అరెస్టు చేయబడినవారిపై పోలీసు వారు నేరములను అన్వేషించి కేసుల చేసిరి. పోలీసు వారు విచక్షణలే: ఇప్పుడు వచ్చినవారిని అరెస్టుచేసిరి. నిరపరాధులు కొందరు అరెస్టుచేయబడుటయు, నేరములు నడపిపెట్టుటయు తలపించెను. లాగిర్లు తిరుప్పనండి ఇట్టి తార్కాణములు తెచ్చివైచి నొకసమయము పోలీసువారు తమ సైనిక శరణును కాపాడుకొను ప్రయత్నమున జరుచిరినది, ఈ తిరుప్పన చదువువాటి తొడక మాదు. పోలీసు వారిలోను వ్యాప్తిమంతుల ప్రతినిధివారు లేకపోలేదు. పోలీసు కాపు సామాన్యముగా లోపభూయిష్టమైయుండును. ఇక అసామాన్య పరిస్థితులలో నుండెడి లోపములకు తరిమితియే యుండదు. కాపుర సైనికాధికారులకే గాని, క్లౌనికముల పున్న కొను పోలీసు వారిది గాదు సదుద్దేశ్యముతో కాపాడుటలు గావించి, అట్టి పర్యవసానము తలపెట్టెను. కాని అవివేచన, మాట్టిభావమున భుంకింపలేదు. అయితే స్వల్పము జూపి వారి నుండియవలెననిగాని క్షేమకరమని గాని నేను కోరెను.

మలబారులో పోలీసుల ప్రవర్తన నిరాపరాధమున నెనుక నేను చెప్పినపుడు నేను అనత్యవాదిని హామీమొందరు ఆరోపించెను. కాని పోలీసువారు ధర్మము తెలుసినట్లు విచారించి తెలిసికొనుటకు, వారిని పోలీసులను, వ్యాపారముల తిరుప్పలలోని భాగములే మీ మహారాజుగారునుండును. దీనిపై పరిశీలించి సరసింహరాజుగారు ఫిర్యాదిపత్రమువారమునకుండు అరెస్టుని నిరాకరించెను. కొన్ని కేసులలో మాద్రాసు డివిజన్ పట్టుకొనలేదు. కొంతమంది పోలీసులు అసహాయవాదులు అనుటచే దీనిపై పెట్టుకొనలేదు. నిందితుల తాము నిరపరాధులమని తాము తెలిసికొనలేదు. కేసులలో మొదట పోలీసుల చేయుటలేదు. కంప్లెయింట్ చేరగానే కేసుకు లాగింపిన జరుచుండును.

ఒక మాత్రములో వ్యాప్తిమంతుల ఇంటికి: సామము

(పొలినరంబువారును మరొకరుండగా నిందితులను గురించిన విషయము ఎంత సరసింహరాజుగారు అంత నిజముగ నుండును. కనుక సరసింహరాజుగారు నుండుట అతరము నిందితులకే యింకనున్నాను. నిందితులకు కడతిపెట్టుచున్నాను."

మరియు మాత్రములో ఒకసారి చెప్పిన మాటలను గుర్తింపజేయుచుండెను: ఇంతయే యే కల్పిత కథ అని తలంచుటకు వారికి సంతోషమును లేదు. ఇంతకుపూర్వము సామము చెప్పిన మాటల వలే తరలించుచుండెను. "ఇంతకే మాత్రములో నుండే ఇట్టి "కేసులు కల్పితము" అని తలంచెను. ఇందు వాస్తవము. ఫిర్యాదిపత్రము సాక్ష్యము నొసగుటకు నిష్కారములే కేసులలోని కేసులు. తప్పులు సాక్ష్యమునకును వరిమితి యుండునని తలంచెను. ఏ మాత్రము కేసు నుండుగాని విస్తర వారము గౌరవము నివరి సాక్షి తెలుపుటకు తీసికొనలేదు. ఇట్టి యావత్వ్యాప్తిమంతుల కనుగొని ఇట్లుచెప్పెను: "అంతేన కడగొట్టుటలో ఇది పోలీసు యంత్రమునని వారు సంతోషముగ నున్నది. ఇంతకే విస్తర వారమున నున్నాను."

ఇంతకేనులో ఒక మాత్రము లాగిన విస్తరవారము, నికర వారము ఒక మాత్రము వారి కేసులో ఫిర్యాది పత్రము సాక్షి తెచ్చిపెట్టిరి. పోలీసువారు విస్తర వారము, అరెస్టువాని మాత్రము సాక్షి తెచ్చిపెట్టిరి. మాదిరిగా వారి విచారణామార్గము! (సభ) ఈసారి మామది కంకర్లు ముండు విస్తరవారము. ఇట్టివానిని 19 సంవత్సరముల నిరపరాధులకు కట్టువాని తరలించెను. సాక్షిగా తెచ్చివారు. మాద్రాసు ప్రభుత్వము, కేసుల కొన్ని పట్టుకొని యింకొకరు వారము. పట్టి ప్రాసెక్యూటరు ఏమియు తెప్పలకుండును. కొన్ని కేసులలో పోలీసు వారు అతర వారము పోలీసు కేసుల నిరపరాధులను పట్టి తెచ్చిరి. అవసరములకు కడతిపెట్టుటకు ఏనా కొన్ని వారములు యందకలేదు. (సభ)

ఇంతకే మాత్రములో ఇట్టి ఏమి వారము మామము. "మట్టి ప్రక్కల తుపాకిగుండ్లు ముందుకు వెళునట్లు కాల మీ పోలీసు వాస్తవముల నిజముగొని యుండెనా యని నేను నమ్ముచున్నాను. ఇకను తన తెలివిన దుపయోగించి (నేను చెప్పెను నేను తలంచుచున్నాను)" వారి సాక్ష్యము అబద్ధ మునది ఇంతటిభావము (సభ)

పోలీసువారు గావించినవర్తన లింకను ఎన్నియో గలవు. అన్నియు వారు తెలియవు వాకు పోషకములేదు. ఒక విచిత్రము ఏమన, మహారాష్ట్రకు దొంగలు ప్రభుత్వమునై కట్టిపెట్టు (బయటించెను అతనినై తిరుప్పనలో కేసుచేయబడెను. తెలుగులో ఇట్టి నడకవింపబడునదిగాని కొందరు నుండెను. లాగిర్లు పట్టుకొని యింకొకరు వారము. ఇంతకేనులో ఒక ఇట్లు మాటలాడెను. ప్రభుత్వము పక్షమున ఒక కేసులో పరస్పర విరుద్ధములను లాగిర్లు తెచ్చియుండుట విచిత్రముగ నున్నది. గొప్ప కేసులలో నేరములు ఇంత అబద్ధముల మొదలు విషయమును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గమనించుట యంత్రముగ నుండును.

తిరుప్పనలోని యూరోపియనుల (పొలముల కాపాడినది ఒక భిలాధను సంఘకార్యము. అతనినై కొన్ని కేసులు మొదలుపెట్టెను. అధికారుల కట్టుకొనలేక, వారికి సామాన్యమునందే జరి యార్డుమైక కొల్లకాదు నుండ అప్పుడు ప్రకటించిరి. మూక చెలరేగినపుడు నిందితుల చేయియు చేయబడుండెను. అధికారులను తలవంచుకొనిరి. వివరము రాజకీయ కారణములచే, కిలాధరు కార్యమునై తుడిచిపెట్టుట యయ్యెను.

ఇంతకే కేసులో నిందితుల కలెక్షనవారు రను వారికు. అతనిని నేను వాగుగ నెరుంగుదును. అతను యూ గుర్తు. అసహాయములోకి దిగెను. మూక చెలరేగినపుడు అతను రస్తాగాకండి "నన్ను చంపి, అతల పెట్టుకు" అని యెనెను. అట్టివానినై కట్టుకొనెను తరల పెట్టిన కేసులు మొదలుపెట్టెను. తెలియనివా డెడైనను దీనిని నమ్మువా ఇంతకే పోలీసుభావమున కడిగెను.

మలబారులో "లా, అరెస్టు" అనుతేజులకొండ ఇట్టికేసులు జరిగెను. వీనిని బయట పెట్టి రాజధికారి తేను యని వ్యాప్తి మీది కావనా కలెక్షను. అత్యవసరము నిరాకరించుటకు వాకావర్తించిని తలంచెను. (సభ) సామాన్యము

యొక్క పురాణి వ్యాప్తిమంతు. నిన్నసాయంత్రముయొక్కయు దున్నుల యొక్కయు కట్టికు సామాన్యములను మామము. ఇది పోలీసు సభయందు గలచే, వ్యాప్తిమంతుల దళిమానము గలవారెల్లరు ఇంక కేరీవివరములు.

రామలింగారెడ్డిగారు

అంతట రామలింగారెడ్డిగారు కొంతసేపు మాటలాడిరి మలబారు వాస్తవము విషయ భరితమైనది. వారి కారణములను చెప్పించుటకు సరితరారును పూనుకొనెను. మీదికి వాడుగారి సభిత అందులకు తగియుండెను. (సభ) ప్రభుత్వము వారి కిందు కాపురములను. పోలీసు ప్రవర్తన నందరను వివరములకుండు సమాధానమునును ప్రభుత్వమువారిని. పోలీసులు మలబారులో వ్యాప్తిమంతుల కట్టిపెట్టుకొనెను. ప్రకటించలేదని ప్రకటింపాయుగ నున్నది. ప్రకటింపాయుగ నుండెను. ఇందు తేవాధిప్రాయములేదు. కాసినసభలో నీవిషయము ప్రసంగించుట వాకు తలపించెను. నేను ప్రసంగించగానే, రామలింగారెడ్డిగారు కట్టుకొనలేదు. నన్ను హామీమొందరు పోలీసు. హామీ మొందరు అట్లు ప్రకటించబడినపుడు ఎవరేమి చేయగలరు. అధికారులచర్యలను కనుగొనుటకు విచారణ సమాపకలేదని నేను కోరియుంటిని. ఎవరేమి సమర్థులైనవారు విచారణ సరిపి పోలీసు వారు సక్రమముగ ప్రవర్తించిరిని తలంచిన నేను వారి యిట్టి ప్రాయమును అంగీకరించుటకు సంతోషించెను. మదరాసు రాజధాని మలబారు వ్యవహారముల యెడ కట్టిపెట్టుకొనెను. కట్టిపెట్టుకొనలేదు. అరెస్టుచర్యలను సామాన్యముగ నందరను తెలిసిపెట్టులేదు. (కొంతకే వ్యాప్తిమంతు.)

అగ్రాసనాధిపతిగారి యంతర్వేదికవ్యాప్తిమంతుల సభ ముగిసెను

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి

ఒక స్వరాజ్యభిమాని సంస్కార మహాభారతములోని సభాపర్యయ 500 ప్రతులు, విరాటపర్యయ 500 ప్రతులు మా కడయున్నవి. ఇవి ఆంధ్రదేశంలో ఒక్కొక్క స్థానమునకు నూటి యైన ఆంధ్రతాత్పర్యముతోడ కడురక్షణముగ 60 రకుల దళ సరి జేలాకొనుటయొక ముదింపబడినది. సభాపర్యయ 820, విరాటపర్యయ 868 రాజుల వేరలు గలవి.

ఈ గ్రంథ సంపాదకుడు వీని విశ్రయభవములో సకము తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి యిచ్చుటకు అభిలషించుచున్నాడు. స్వరాజ్యభిమానులందరూ ఈ నిధికి భవనహామీమొందరులయిన వీని మిగుల కోరుచున్నాము. ఒక్కొక్కరతి ధర రు 2-0-0 లు. ఇవి వి. పి. లో కంపెనీదారు. రు 2-0-0 లు కంపెనీవారికి రిజిస్టరు బుక్కుపొట్టుగా కోరిక గ్రంథము పంపబడును.

జి. ఎస్. C/O ఆంధ్రకళి, పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

వెలుపడినది! (కొత్తచరిత్రావలము!!)

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యులు

రోషనారాళి ఎజి
అను నాటకము వెల రు 1-0-0
వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సువకు వ్రాయవగును.

గుణములేనియెడల వైకము వాపసు

మామొక్క కాన్సిక్ గారి గురము పోషయ యాస యొగించుటకల్ల, చర్యవ్యాప్తిమంతు, మేనా కాపాడెను, యింకను అనేకవర్త వ్యాప్తిమంతు నిరతిచుకునీ నిమిషములలో గుణము యిచ్చును ధర రు 1-0-0 10 0.

అన్నపూర్ణస్టోపు పార్కు టవున్ మద్రాసు

కబీరుదాసు చరిత్రము

హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము బహు కాలము నుండియు మనదేశమున నున్నదని చూపుట కిదియొక నిదర్శన గ్రంథము. వచనరూపముగ నులభ్యమైనది మహావారముగ వ్రాయబడియున్నది. అట్లుబెండు రెండవకూర్పు వెల 0-8-0.

కాళిదాసుచరిత్ర వెల 0-8-0.

ఎం. పి. శర్మ కంపెనీ, 881, తిరుప్పెట్టిపేటి, మద్రాసు.

జాంబయిలో జరిగిన ప్ర సమావేశమున కధ్యక్షత వహించిన యా.కా. యం. జ్యోషీగారు బి. వి. పి. రైల్వే ఉద్యోగియగు తిలక కాశ్యకసంఘముతో కలసి పనిచేయుచు జారిదీక్షేపమును పూజీంపక అంగ్లో హైందవ విశోషితుల యాదరమును సంపాదించి పరిపాలనయు, అభిలక్షిత ధూమకటాద్యోగము సంఘము చేర్చుచు పరిపాలనయు, తమ డ్యేయమునే ప్రధానముగైకొని ముగ్గ గ్రహించిరి (ప్రత్యేక రాజకీయ కక్షలను పూర్తిగా చేర దగదనియు పలికిరి. రైల్వేకార్యము తగ్గించుటలో పనివాండ్ర కష్టములముల విచారించకలెననియు, ప్రభుత్వమువారు తెనరలో వేజునబోర్డు నేమనో వేజునబోర్డుల నేర్పించి రకాదాలను పరిష్కరించి పనిలేనివాండ్రకు పనికిర్పించకలెననియు తీర్మానములు కావించుటలెను.

విదేశ వార్తలు

తురుష్క-సంధి ప్రయత్నములు

ఈనెల 15వ తేదీ ప్రాంతమున
లాస్ వెనునందు కూడు సూచన

మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము ప్రకటించబడుట

రీఫ్టెన్, ఏప్రిల్ 2:—అంగోరా ప్రభుత్వము వారికి మిత్రమండలి వారికి ప్రత్యుత్తరము అంగోరా యందును మిత్ర మండలి ప్రత్యుత్తరమును ప్రకటించబడినది. ఈ ప్రత్యుత్తరముల నుండియును ప్రకటించబడుచున్న అంగోరా ప్రభుత్వము నుండియును ప్రత్యుత్తరము లున్నవి. ఈ ప్రత్యుత్తరము, మిత్రమండలి యొక్క సమాధానోద్దేశములను చాటుచున్నది. కొన్ని అంగోరా ప్రభుత్వముల నుండియును, సుదీర్ఘములైనవి లాస్ వెనునందు ఈనూన వర్ష ప్రాంతమున జరుగుచు తెలియుచున్నది. కాని ఈ విషయమును గూర్చి ప్రత్యుత్తరమునం జేయు నిర్ణయమునకు వచ్చలేదు.

కాంప్టాటికోపిలు నందలి బ్రిటిష్ ప్రాంతమునకు రావోపు సంధిరాయబారములందు బ్రిటిష్ రాయబారమునకు నాయకుడుగ నుండును.

ఆర్థిక నిబంధనలు

ఆర్థిక కృత్యములను సంబంధించిన నిబంధనలను సంధి కృత్యమునందలి లోబడినవిగా వానిని గురించి వేరుగ వ్రాసిన బడిక గావించుకొనవచ్చుననియు ఇన్నికలపాపములను నూతనము మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరమున నిట్లు వెలువడినది:—సంధిసమావేశము నాహ్వానించు రాష్ట్రములవారు తమకును తమిళాధీనమున నున్నవారు వారిని భంగకరముగ నుద్దించుములను మాత్రమే ఆర్థిక బద్ధతకును బద్ధతకును నుండు తేలిక, ఆహ్వానించు రాష్ట్రములవారు, తమకు ప్రభుత్వవరకులను గూడ చర్చించుట కంగీకరించిరి. ఆర్థిక నిబంధనలను గూడ తిరిగి చర్చించుములను తలంపే ఇందుకు కారణము. సంధియొద్దంబడిక యందుండవలసిన ఇట్టి నిబంధనలను ప్రత్యేకముగ చర్చించుటలను కచ్చుకు సమాధానము కరువకు సంకేతమునైనది.

టర్కీయందు తొక్కియముల తమకాతులవారిని, ఈచిత్తి నిబంధనలై తురుష్క ప్రభుత్వములో రాయబారముల సాగించవలెనని కోరియుండిరి. ఇందులను సంధి కృత్యములో పరిష్కారమును లాస్ వెనునందు తిరిగి సంధిసమావేశమును జరుపవలె నని ప్రత్యుత్తరమున నూచించబడినది.

అంగోరా నూతన ఎన్నికలు

కెమలుపాపాంత్రము

కాంప్టాటికోపిలు ఏప్రిల్ 2:—తురుష్కలలో నూతనఎన్నికలు జరుగవలెనని అంగోరా రాజసభవారు తీర్మానించిరి. ఈ విషయ మెవ్వరును తరలించలేదు. దలంపడుచున్నట్లు అందరికీ వాగ్యర్థము గలిగించెను. ప్రభుత్వ పక్షమువారు, ప్రతిపక్షమువారు విడివిడిగా బలపడుచుండుటకాచి భయపడుచుండిరి. ప్రతిపక్షము ఇంకను కఠిన బలపడక పూర్వము ఎన్నికలను జరిపి తమకక్షమునకు జయము సంపాదించవలె ననియును ప్రభుత్వపక్షమువారు దలంచి ఇట్లు జేసియుండుట.

సంగ్రామమునకు సిద్ధముగ నుండుట

మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరమును గురించి ఇన్నికలపాపా అంగోరా రాజసభకుం దున్నట్లునును సంతృప్తికరమునకు పరిష్కారము కరువకును కాక యిది యంగీకరించెను. కాని తిరుష్కరము కరువకునును ప్రభుత్వమువారు సంగ్రామమునకు సిద్ధముగా నున్నారని నుడివడినది.

“ఆర్థిక” వాగ్యంతరి కనిపారు సమైక్యత. ఏప్రిల్ మాసమునందలి వేతనములందు గావించబడు తగ్గింపునుగురించి తమ నమ్మతిని ప్రకటించినది కనిపారు వెలుపుచున్న వాగ్యంతరి వర్తించి నిలిపి వేయుచును. తరువాత సభిగాయలు ఈ తగ్గింపును ప్రస్తుతమాచరణయందు పెట్టవని వాగ్యముయొక్క తరువాత కనిపారు తిరిగి కనిపారెడి.

ఏప్రిల్ 15 వ తేదీని సూచించుట

మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరమునకు తురుష్కల ప్రత్యుత్తర మొసిననకు కలంబునను. లాస్ వెనునందు సమావేశమునోర్పాటు జేయుటకు తురుష్కలంగీకరించిరి. ఏప్రిల్ 15 వ తేదీన ఈనూన వేతనమునోర్పవలె నని అందు నూచించబడినది. ఆర్థిక, వ్యాపక స్థాన, నిబంధనల గురించి తురుష్కల కొన్ని విషయములందు ప్రత్యుత్తరములను వెలువడినది.

రూపు ఆక్రమణము

క్రష్ట కర్మాగారములవద్ద ఘోరములు

ఎలర్లు అధ్యక్షుని అనుభావము

అర్జెంటిన్ ఏప్రిల్ 2:—క్రష్ట కర్మాగారములవద్ద జరిగిన వీధివేరువైన విషయములను జర్మను ప్రభుత్వప్రభుత్వము దగు ఎలర్లుగారు “నిష్పక్షాయమున, కారణమును అనుకూలములై కరకు నైతికాధికార లక్ష్యములను గెలిపి క్రష్టకర్మాగారముల నిర్మించినందులకు” తన అనుభావమును వెలుపుచు తలచినది. కర్మాగారముల ఎవ్వరిని బెదిరించుటలేదనియు, కారణముగ తమిళమునకు తిరిగి వెలుపుచుండెదననియు గూడ వాసంజేకమున వెలువడినది.

నూన్స్ ము నాక్రమించుట

అర్జెంటిన్ ఏప్రిల్ 2:—పరామనాకు తమ ఆక్రమణ సరిహద్దులను నూన్స్ మువరకును జరిపిరి. నూన్స్ మువరకునుగూడ నాక్రమించుట నెవ్వరును ప్రతిఘటించలేదు. నూన్స్ ము పరిసరములందు నూన్స్ మువరకును నూన్స్ ము కర్మాగారముల కరకునుగూడ మాత్రము ఇట్లు ఆక్రమణను పాపు జేయుటను వచ్చె నని పరామనా ప్రకటన వెలుపుచున్నది.

బెర్నె మోటారు ప్రమాదము

గాయములు తగిలినవారు రాయస్థితియందుండుట

బెర్నె, ఏప్రిల్ 2:—అసాకారావరమునందు, కిసి రకరక మోటారులను చాల సమీపస్థితియందున్నది. విషయ ఇంతలో గొప్ప అపద జరిగెను. ఏరు జపాను చక్రవర్తి కొంచెము దూరపు బంధువులు. కిసి బ్రెజిల్ సాధ్యమునని ఎంచుచున్నది. వీరువురకును ఇంకను స్పృశింపగలగలేదు. వారి కర్మాగారము ఇంకను చాల దుర్బలముగ నుండుటచే క్రమశిక్షణకు సాధ్యము గాలేదు. వీరికొన్ని తేలు సర్నింగుచున్నవారు నున్నారు. పాపమునందలి మువ్వక ప్రత్యుత్తరము సరకునూ, బర్లుగార్లు వైద్యమునూచున్నది. విల్లరు సాయంతోగార్లు జపాను రాయబారమునకు సానుభావమునకును సరిపి.

వివరములు

మోటారు వివరములను గురించి మాజీను ప్రతి ఇట్లు వెలుపుచున్నది. బెర్నె కొద్దిసేపు రాజకుమారుని మోటారు బండి గంటకు 120 కైలోమీటర్లు వేగముతో పోవుచుండగా అత్యంతము వేగమునకు వేరియోక మోటారుబండి అకస్మాత్తుగా గాగింపెను. అంతట రాజకుమారుడు వేగమున తగ్గింపలేక యిందలి ఎడమవైపునకు ద్రిప్పెను. అంతట బండి ఆర్థిక క్షతికి తగ్గిపోయెను. అందుచే నా బండి కొద్ది ప్రక్కన నున్న గొప్ప వృక్షమునకు కొట్టుకొని తలకిందులయ్యెను. బండిలోని వారందఱు; బండి క్రందపడిపోయిరి. వారిని బయటకు తీయునది బండి ద్రోలు కరువయ్యెను. కిసిరకర రాజకుమారుడు గజామంతయు ఛిన్నాభిన్నమై యుండెను. ఈతడు కొలది నిమిషములలోనే మరణించెను. కిసిరకర రాజకుమారి తలయందు గొప్ప గాయము తగిలెను. ఎడమకాలు విరిగిపోయెను. ఈమె చాల విషమస్థితియందున్నది. పిసాకా రాజకుమారుడు చాల గాయములు తగిలెను. వైద్యులను, కాలును విరిగిపోయెను. ముఖమునందు చాల గాయములు తగిలెను.

ఉప్పుపన్ను-ప్రాతికూల్యము

అంగోరానాపరులకార్యము
అర్జెంటిన్ ఏప్రిల్ 2:—దెయిలీ కైరీగ్రాఫు ప్రకారము, ఉప్పుపన్ను సంకల్పమున భారతప్రభుత్వమువారు గావించిన నూతనము సంభవించిన ప్రాతికూల్యమునందు, అంగోరానాపరులచే పుష్టింపబడినది అర్జెంటిన్ అంగో-ఇండియనులు కలంబున వచ్చుచున్నది.

స్థూలకాయులగు స్త్రీలకు

సదుపాయము

“వెయిట్ మెయిలు” (మెయిలు నిత్యము ఇట్లు వెలిపెను.—దాదాపు 892 పానుల బరువు గల స్త్రీలకు వైశ్యులను ప్రయాణమునకును ఇట్లు వెలిపెను, వైశ్యులను వైశ్యులను ప్రయాణమునకును ఇట్లు వెలిపెను. ఇట్టివారు వెయిట్ మెయిలు ప్రకటించుటకు వ్యాపకములకు పట్టకపోవుటచే ఇట్లు వెలిపెను. ఇకమిదట నిట్టివారు వైశ్యుగాడు బండిలో తొంగొనవచ్చుననియు, అధికచార్జీలు వున్న కొనరనియు, కాని అచట తొంగుండుటచే సహాయములు కలుగు నెడల వారికి వైశ్యులను వైశ్యులను వెంచరాదనియు నిమగ్ని ప్రకటించెను.

మోటారు దీవియందు గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము జరిగెను అగ్నిలోయూ కరకాముల కరకాములను చాలవరకు ధ్వంసమయ్యెను. కాని వైశ్యులను వైశ్యులను మంటల నార్చి చాల వరకు సదుపాయముల నొసర్చుచున్నది.

కొండామందు 46 వేల గనుల కనిపారు సమైక్యత.

అంగోరా ప్రభుత్వము వారికి 1912-23 సం. నందు వ్యయముకంటె అదాయము 101 మిలియన్ల సవరణలధికమయ్యెను. ఈ మొత్తమును బాతీయమునను తగ్గించుటకు వెచ్చించెద రని వెలిపెను.

కాటాము నందు పరామనా రాయబారము వేర్పరుచుటకు పరామనా ప్రభుత్వప్రభుత్వము దుత్తర్యజేసెను.

మిత్రమండలి నోటును మిత్రమండలి ప్రాంతమున కీదినమున (21 వ తేదీ) అంగోరా ప్రభుత్వప్రతినిధికి అందితేసిరి.

ఒక క్రైస్తవుడొక అనుబంధమును రాబర్డు అనునాతడు లంకనునందు తన గృహమున చచ్చిపడియుండెను.

నూనాయందు ప్రాంతోత్థియను ప్రేమయూని యను సమావేశమునందు గల్లంతు జేయుటకు జన 80 మంది పరామనా కమ్యూనిస్టులను, పోలిసువాడిని ముప్పియుద్ధము జరిగెను.

అలబర్డు ప్రభుత్వ ఆయుధములవైకియందు 82842 సవరణల అధికారమును గాగించుచున్నది.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్

ఫర్తసి లిమిటెడ్

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు

నోటీసు

మాద్యమగడుల మద్రాసు మాంటురోడ్డు, నె 185 రు నకు ఏకామిటేషనుబడినది యందుములను అందరికిని మిక్కిలి సంకసముతో వెలుపుచున్నది. అక్కడ దాక్తరు ఏ. లక్ష్మీవతిగారు ఆదివారము సాయంత్రము తప్పక క్లిష్టకారములను ఉచితము 3 నుండి 11 గంటలవరకు, సాయంత్రము 4 నుండి 7 గంటలవరకు వుండురు. కావలసినవారు వారిసలహాను పొందవచ్చును.

చరక సంపాత

నూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 తే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

వలయువారు : (8767)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి సి. ఎ. ఎం. సి. యం

మేనేజరు డైరెక్టరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హరిస్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు మద్రాసు.

అగ్ని ప్రాభుత్వము.

బిల్లును అంగీకరించవలయు నని గా. పానుగలరాజు
 గారు గావించిన ఉత్తరపదనముపై సమ్మతులు వ్రచ్చుకొనడను.
 లభిక సంఖ్యాక్రమమున బిల్లు ఆమోదింపబడెను. ఆమోదిమన బెంచీ
 లలో కొందరు మాత్రము ప్రతినిధులగు సమ్మతుల సోపాన

మరువాడ సీతారామయ్య
 టీచర్, జోర్డు మిడిల్ స్కూల్, సర్వేకట్నూరి,
 విశాఖపట్నం రోడ్.

నోటీసు

ఉయ్యూరు యస్టేటు యిలాకా లంకపల్లి లంకతాలూకు నూతనముగా తేలబడిన లంక అనగా షుమారు య 100 నూరు యకరములు నజరానా పద్ధతిమీద జిరాయిత్ హక్కుకు యిప్పించబడును. గనుక కావలసినవారలు య 1 కి ఎంత మొత్తము నజరానా జాఖలుచేయునది, ఎంతభూమి కావలసి యుండునది, దరఖాస్తులు 1923 ఫం 1 రం మే నెలాఖరులోపుగా పంపుకొనవలెను. ఈభూమి పయిన ప్రతి ఫం 1 రం య 1 కి రు 12-0-0 లు చొప్పున సేవ్యపు భూమికిన్ని య 1 కి రు 6-0-0 లు చొప్పున బంజరుకున్న రివాజప్రకారం బాపతు లున్న సేరిశిస్తు యస్టేటుకు చెల్లించుచుండవలెను. యావత్తుభూమి వకేలాటుగాగాని అవసరమయితే పేరుపేరులాట్లు ఏర్పరచిగాని పైసలు చేయించడ మవును.

ఈలంక అనెడి, గుడివాడ తాలూకా మేమూరు గ్రామమునకు 4 మయిళ్ల దూరములో నుండి యున్నది.

ఉయ్యూరు యస్టేటు చుట్టూ ఎమ్. వి. అప్పారావు, అధికు, నూతనము తేది 12-3-28 జరిపించార్

డాక్టరు. ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి ట్రి సి. ఎమ్. గారి పోషణ క్రింద నిర్వహింప బడుచున్న

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మి లి మి టెడ్

శ్రీమత్ ప్రెజిడెంట్, కనకదుర్గ తేజస్వీ ఆయుర్వేదిక్ ఔషధములు ఔషధకాల యిది యొక్కటియే.

ప్రార్థన, ప్రతిచిరైవ్యధానముల దారి తేలిక ట్రి, ప్రసిద్ధిలై ట్రి, కాచే మిక్కిలి కాత్తునమృతముగా అతి కాగ్రతగా తయారుచేయబడిన ఔషధములు అమితముగా చా త్త వాడరులో నున్నది.

క్రొత్తది, మేలైనదియైన ఔషధులే ఉపయోగింప బడుచున్నది. ఈ ఔషధకాలయందు తయారగు కనకదుర్గ ఔషధకారములు గుణము నండుగాని, శ్రేష్ఠత్వ ముండు గాని యితర చికిత్సలకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు.

నగదుతోకాని, లేక పంటబడియూ, మర్యాదమునను నైవారి నామినతోగాని యేజిస్ట్రేటు దరఖాస్తును తేపు కొనకలెను.

మేనేజరు, 185 మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

గవేరియ

బి. సి. మిక్ చెరు:— అను మందు గెగ్గోగమున పూర్తిగా మున్నును. మెంటు నీ నుజుము కనబడి బాధ తగ్గును. మంట, చురుక్కు, గునించుట అగును. గవేరియ వీజులను నవం కేటి ట్రింగిని గెగ్గోగమును అంతరము లేకుండ మున్నుక. చక్కములేదు. 16 ద్రామల ద్రావణము 32 మాత్రలు 8 కోహు తు కాడకలెను. కల రు 2-0-0, వి. పి. గా రు 2-0-0. ఈ మంట దెబబాడలో జంబాయి ప్రేడింగు కంపెనీ వారి సాపులో కూడ అమ్ముడును.

డా. ఎ. నియోగి కంపెనీ, గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అత్యుత్కృష్టముల జర్మనీ గారడీ, జూగర్మన్స్, స్ట్రాస్బుర్గము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము మంత్రకాత్తుము, గాత్రైవ్యము, యంగ్రములు, అమెరికావారి చిట్టకేక తయారు విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని యనుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, వీజుతో గాధియగుట, కేరళములేని తలకాయచేత మాటలాడుటలు నామిత్ర గవముయొక్క గారిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్కృతముగా మేజర్ తేయగలరని గ్యారంటీ చేయబడును. తీసి కల రు 4-0-0 లు. (211889-5) చిట్. జాత్యసంకారము, డింగ్లీ, గుంటూరు ట్రిబ్యు.

వృత్తాంతలేఖలు

బెజవాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఏప్రిల్ 2:—శ్రీయుతులు కాకాభూని నాగేశ్వర రావుపంతులు, అయ్యకేర కాకేశ్వర రావుపంతులు, అయ్యకే వెంకటేశ్వరయ్య, మానిగొండ సత్యనారాయణరావు, చిన్న రాం రాధాకంఠయ్యకాదరి, కాదమాను లక్ష్మయ్యకాదరి, కేవాంతులు కంభురావుగార్లు యప్పురి ముప్పయ్యగారును యన్ననవారలు 81-8-28 తేదీని గొడవద్ర(గ్రామమునకు కల్లెం అచ్చట గొప్పనక జరిగెను. శ్రీలు, కంచములుకాడ సభకు వచ్చియుండిరి. శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. అనేక గంభీరవాద్యములు జరిగింది. తిలక్ స్వ రాజ్యనిధి రు 250/ లను సమర్పించిరి. శ్రీమహాద మిక్కిలి ఉత్సాహముతో! కావల సమర్పించిరి.

మరునాడు అనగా 1 వ ఏప్రిల్ తేదీని వృత్తయుగంలో సభ జరిగినది. ఈయూరివాడు రు 116/ లను కానుక నిచ్చెద రని తెలియుచున్నది.

కాకేశ్వరరావుపంతులుగారును, నాగేశ్వరరావుపంతులు గారును ఏలూరుకు వయచేసివారు. అవట శ్రీయుత ప్రకాశం కంతులుగారిని కలిసికొని ఆ తాలూకాలలో తిలక్ స్వరాజ్య నిధిని కనూలుచేయుదురు.

స్వరాజ్యనిధిని కనూలుచేయుటయేగాక పశ్చిమకృష్ణ జిల్లాలో కాంగ్రెసు ఉద్యమవాదకులనుకూర్చి కలుపుకో రికేశ్వరరావు పంతులుగారు ముచ్చటించి వారు పూనికో తేయలగున ప్రోత్సాహపరచివారు.

నీటిసప్లయ రద్దు చేయుట

కృష్ణాజిల్లా ఉద్యోగులు గూడ నిట్లు బె ద కిం ప సా గి రి

(స్వకీయ విలేఖరి తయారు-ఏప్రిల్ 1)

ఇటీవల గోవాకజిల్లా ప్రాకనదోరగారి అజ్ఞనుచొ ప్పున కాంగ్రెసు సంఘములలో చేరుటలకుగాని స్వరాజ్యనిధి నిచ్చుటలకు గాని కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు ప్రోత్సాహ ము కంగువారి క్రభుక్తమునాకు పాలములకు నీటిసప్లయ చేయ కనియు లై సెన్సులు తీసివేయబడు ననియు నోటిసులు వారి కా బడినటుల పులికల్పిటియందును ప్రకటించబడినది.

ఇట్టి ఉత్తర్వును పోలిక యుత్తర్వులే కృష్ణాజిల్లాలో గూడ వెద్ద అధికారులు తమ తాతేదారులద్వారా రహస్యముగ గ్రామములకు నోటిసులుగా వెల్లడించి రయతులను వర్తకు లను బెజుంచు చున్నటుల తెలియవచ్చు చున్నది. కొన్నిచోట్ల అధికారులు ఇట్లు బెజుంపును బహిరంగముగ ఉపవాదములనిచ్చు చున్నటుల గూడ వినుచున్నాము. దీనినిబట్టిమాడగా గోవాకరి జిల్లాలో విదేశంపు బహిరంగముగా జరుగుచున్నదో తక్కిన జిల్లాలో అదేరీతిని రహస్యముగను బహిరంగముగను జరుగు చున్నటుల సుప్తమగుచున్నది.

ఇట్టి బెజుంపులకున ప్రజలు స్వరాజ్యనిధి నిచ్చుటగా గాని కాంగ్రెసు సంఘములలో చేరుటలోగాని ఎంతమాత్రము మెనకంబెయ్యటలేదని తెలియవచ్చుచుండుటచే క్రభుక్త్యోక్త్య గురిట్టి బూటకపు బెజుంపులు కట్టిపెట్టి క్రమమునకు కాంగ్రెసు నిర్వాహకార్యక్రమమునకు అడ్డు తగులకుండుట శ్రేయస్కరము.

సబ్బును తయారుచేయువారికి

నోటీసు

మెనర్సు కోర్టు కావ్ క్లీరు అంతు సన్నుకాకీ పొడి చేయబడిన కాఫీకానా వాడలలో నున్నది. రక్షణకే నం ఫరా చేయబడును బయటిపూరి అర్థములు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. ఈదిగున వివాదమునకు దరఖాస్తును కంపెనీయె.

T. A. Taylor & Co. Ltd., 10/14 Armenian Street Post Box No 52 Madras

జూబులు

గుంటూరుమండల కాంగ్రెస్ సంఘ

సభ్యుల యెన్నికలు

ఈ మండలమున నింతకరకు కొద్ది గ్రామసంఘములు మాత్రమే స్థాపించబడినటుల మాకు తెలియుటచేత జిల్లాసభ సభ్యులను క్రతిసిక్పాలో పట్టణములలో నెన్నుకొను అధికా రము 1-4-1923 వరకు (వైక్ర) హాసాంతు) వరకు అకాకము ఇయ్యబడినది. వైక్ర) బి కి లు లోగా అన్ని తాలూకాలలో గ్రామసంఘములు మెంటు స్థాపించి అందరి కాంగ్రెస్ సభ్యు లను క్రతిసిక్పాలో బాగా ప్రకటించేయించి తేర్చించి శక్తి మముగా నెన్నికలు గావించి తెలుప పార్శి టులు. భగిలు ఈ విషయమున క్రీడకహించెదరని విశ్వసించుచున్నాము.

మద్ది రాధాకృష్ణయ్య కార్యకర్త.

పండితాభిప్రాయము

శ్రీమతి కొటికలపూడి సీతమ్మగారు రచించిన పీఠ కలింగచక్ర మనుపద్యకావ్యమున, చదివించుకొని నిటిని. ఇది దక్షిణ హిందూస్థానమున ప్రథమ సంస్కృతయై మిక్కిలి ప్రసి ద్ధిగాంచిన కావునమాద్రకు కందుకూరి పీఠకలింగము పంతులు గారి జీవనచరిత్రము. ఇందలి కవిత్వము లలితమై రసవంతమై క్లా ఘాల్పకముగా నున్నది. పంతులవారు చేసిన యత్నకృష్ణ కా ర్యములన్నియు, నిందు మనోహరములైన పద్యములలో కల్పింప బడినవి. ఇది నాలుగైదుపాదములలో చదువు విద్యార్థులకును, స్కూలు ఫయివల్ విద్యార్థులకును, ఎలిమెంటరీ గేమె ట్రయినింగు విద్యార్థులకును చదవీయి క్రంభముగా నియమింపవలసిన గ్రంథము. ఇట్టిగ్రంథమును వారు కఠినయక్రంభముగా నియమిం చినచో విద్యార్థులకు మృదువధువగుతేరి యలతుడుటయేగాక పీఠకలింగము పంతులవారి పవిత్రచరిత్రము కూడ చదువుట్టి భాగ్యము విద్యార్థులకు లభింపగలదు.

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహం.

మనసుక్రింద దేవాలయము.

బంధుసమీపములో నున్న నూనూ క్రాంతిమున నొక జడీయను మరమ్మగుచేయుటకు పునాదులు క్రవ్యయం తగా, ప్రాతేవాలయముయొక్క కిలులు, మండపస్తంభములు మొదలగునవి కానవచ్చెను. ఉర్దూభాషలో తెల్లబడిన రెండు కానములుకూడ దొరకెను. ఆకానములు డిల్లీపామన యగు కుతుబ్ కాటమునాటి వని తెలియవచ్చుచున్నది. మండపస్తంభ మునపై రెండుగులిపిలో గొన్ని కానములు కలవు. కొంతభాగము అతికిపోయినది. ఇవి చాలప్రాచీనమైనవనుటకు సందియములేదు, కొన్ని కాళ్ళు కివాలయమునకును గొన్ని విష్ణులయమునకును సం బంధించినట్లు కనపడుచున్నవి. భూమిలోపల నిలెను కట్టడ ములు కనపట్టుచున్నవి. వాని నిలెను క్రవ్యయండల, కేవాల యముయొక్క యితర భాగములు కనుపరకవచ్చును. నుజూరు మా ను కా లు ను కం ద ల సంకర్షణములక్రింద మహమ్మ దీయులు హిందూ దేవాలయమున బలగొట్టి దానిపై మసీదు కట్టియండినటులకు సందియములేదు. మద్రాసులోని ఆర్కియాలజికల్ డిపార్టుమెంటువా రాభాగమున సచివ్రముగ క్రవ్యయం చి, కానములును జదివించి, చరిత్రాధారములను వెల్లడిపరచి వరు కాక! (కృష్ణాపత్రిక)

మడక శిర

బోర్డుబాలికాపాఠశాల వార్షికోత్సవము ఈవార్షికేల 19వ తేదీ యుగయుము 8 గంటలకు పా తకాలా భవనమున వెనుగొండ తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు గారగు మ. రా. శ్రీ కొద్దము వెంకటరావుగారి యాధిక త్వము క్రింద పాతకాలా వార్షికోత్సవము జయజయముగా జరపబడియె. పండిత నూతలపాటి శేరరాం గారిచే నూ ర్పబడిన పంపరత్న పద్యములను అగ్రానవాధిపతిగారికో సమ ర్పించిరి క్రధానోపాధ్యాయులు పాతకాల గురితమున గూర్చి యుచ్చటించిరి. జిల్లాబోర్డు మొదలగు గారగు శ్రీ మూక సిద్ధ గా మగారును ముఖ్యమంత్రి పాతకాలా క్రధానోపాధ్యాయులకు మ రా. శ్రీ. యం. వి. సంతకాచార్యులుగారును శ్రీ విద్యమహర్షి యుచ్చరించిరి. నిర్మట అగ్రానవాధిపతిగారి శ్రీ విద్యమహర్షియు, దాని యుచయోగములందొప్పుయ శ్రీ విద్యా సంస్కరణమును గూర్చియు బెద్దకాలము మృదుమృదుక మంగా మువ్వనింది బాలికలకు బహుమతుల పంచికెట్టిరి. బాలికానాటకప్రదర్శనమునకెంతయుం ప్రేమకులు సంతసించిరి. సభ్యుల కాకేవ్యములతో ముగిసెను. — యం. మరసన్న క్రధా నోపాధ్యాయులు.

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము

ఈ సమాజపు పదునొకవదన వార్షికోత్సవము 5 దినములు పెరంబూరిలోను మదరాసులోను జరిగెను. ప్రార్థనసమాజము ప్రారంభకాల కీర్తనలు బాహుళ్యవహనములు, విధిభజన, వీధిలకు జన్మదానము, కపదిన కనివారము సాంఘికాలము రిగిలకు మదరాసులో శ్రీకృష్ణా పరమేశ్వరీ దేవస్థానపు వైశ్యపాతకాల భవనమున నొక సమావేశము జరిగెను. ఆ సమావేశమున ఎం. ఎ. ఆర్. కమిటీ కమిటి. ప్రార్థన సమాజ విద్యార్థులకు యోగ్యతా పరీక్షలును ఎంబిబీఎస్. లకు ఇవ్వబడినవి. ఎం. కె. నుండరవరదాచార్యులుగారు. ఎ. ఎ. ఎల్. టి., ఎ. థియోడి సోమనాథరావు గారును మదరాసులో 'మతాభివృద్ధి' అనువిషయమును పరిశీలించి సమాజస్థాపకులగు చేపూరు మనీశ్వరయ్యగారు అచ్చుత్తొండవలది వార్షికవృత్తాంతము జదివరి.

మదరాసులోను బెట్టి యూశ్లోలోను 30 ప్రార్థన సభలును 20 ప్రార్థన కాల సంతకములును 22 బహుళ ఉపవాసములును జరిగినవి. భక్తిజ్ఞాన విషయములనుకొని కీర్తనపద్యవచన యోక్తముగా చిన్న పత్రికలను ప్రకటించి యున్నాడు. పెరంబూరిలో నొక గ్రంథాలయమును పరమకుండరమున ఏర్పాటు చేసియున్నాడు సామాజికముగా జేయవలసిన ప్రార్థన విశ్వాసము గలిగియుండవలయు. జాడమాడరాదు మత్తుపదార్థముగాని మాంసాహారముగాని స్వీకరింప గూడదు సామాజికము చేయునెందు రూపములకు వత్తుననేక యిచ్చిన చాల పేర్లును ఆ దానవృత్తియును వార్షికవృత్తాంతమును చూచుకొనవలసియున్నది. ఆదాయము రూ. 588.12-9 వ్యయము రూ. 87 10-9 ఆకుష్టిక విషయములలో క్రొత్త తక్కువగా గల యీ కాలమునందు బెట్టి ప్రార్థనసమాజము లత్యంతవ్యవస్థాపకము లని అభ్యుత్థులు నుడివిరి. పంపనములతోను మంగళీకము తోను సభ ముగిసినది.

మనీశ్వరయ్య,

దేశ ప్రా సమాజకార్యదర్శి

సి. చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు, ఆడిటరు

సి. సి. రెడ్డి ఆంధ్ర కంపెనీ

కె. గోదవైస్ వీధి, మదరాసు.

ఈ కంపెనీ యజమాను లగు శ్రీమత సి. చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు మాటలు ప్రాసిరి:-

ఇందుకల్ల తమకు సవిషయముగ విన్నవించుకొనుట యేమి సగా, నాకు ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమున నిచ్చుటయైనను లెక్కలకంటే చేయుటకు కావలసిన ప్రోత్సాహము, నిర్బంధములు లేకపోయి, సర్టిఫికేట్లు జోసంగిరి ప్రైవిటానున సి. సి. రెడ్డి ఆంధ్ర కంపెనీ అను ఫీల్డ్ కతో అకౌంటెంటు, ఆడిటరు కని ప్రారంభించిరి.

నేను 5 సం.ల పశ్చాత్తము జూలైయింజుండు ఆమెర శ్రమతో కడత్రవని పరీక్షలయందు కృతార్థుడై నైనునటులే నర్టికెట్లు జిగురుదెను తొలిరెండు సం.లు నీడెకావము కళాకాలమునందు అకౌంటెంటు ఆడిటరులకు కావలసిన కృతార్థములు చేర్చుకొంటిని మిగత మూడు సం.లలో కొంతకాలము ప్రసిద్ధులైన చార్టర్డ్ రిదు అకౌంటెంటులగు ఎ. యఫ్. కర్సన్ కంపెనీ బొంబాయి వారియొద్దను, మరొకొంతకాలము హిందూ డేకమన వాణిజ్యపరీక్షల ముఖ్యస్థాపకుడగు కె. యస్. అయ్య తువారి కంపెనీయందును విధివిధానముగా శిక్షణము నందిరి. ఇట్టి విధివిధానపూర్వక శిక్షణ జంది యందుకులన, నెట్టి లెక్కలనైనను, సంవత్సరమునకుగాని, ఆటం మానములకుగాని, మూసమునకుగాని, వారమునకుగాని, ఆడిట్ చేయుచు కంపెనీ యట్లు ప్రకారము కావలసిన లెక్కలను తయారుచేసియున్నవను, ఇకకంటాపు అధికారులకు కావలసిన లెక్కలకట్టిలను తయారుచేసి, తిరిగి సామ్య కావలసివుండెను, తెప్పించియున్నాడు. కంపెనీ తీసికెడుకున్నాడు కెక్విడేటుకు పనిని, కంపెనీలో బొంబాయి, దగాల కనుగొనుటను, శ్రోతకంపెనీల పెట్టిన పును ఆకంపెనీలకు తలమొసరిరి లెక్కలు పెట్టు విధానములు జూపుటను, నేను సంతోషపూర్వకముగా పూను కొందును.

హిందీ ప్రచారము

అంధ్రహిందీ ప్రచార కార్య నిర్వాహక సంఘసమావేశము నెల్లూరు-24-2-22 వ తేదిని జూలైయందెను. నేను 25 వ తేది ఫిబ్రవరినండి, 10 తేదిని ముత్తివరకు భాయి కొత్తయిగాతోడ అంధ్రదేశపర్యటనము నత్తివరి. ఆసమయమున ఈకాగితమును నాతోడ తీసికొని రోవుటకు మరచిరి. పర్యటనానంతరము నెల్లూరుకు వచ్చిపట్టుట ఈ విషయమును యిచ్చి 2 తేదిని స్వవాజ్య హిందూభూతిలకు పంపి యిచ్చి 3 వ బహుళ, వానియందు ఇంతవరకు అంధ్రదేశమున కాజోరు. కార్యవక్తము చే యీ విషయమును తెలుగునందు అనువాదముచేసి కంపుటకు కలనుగాకపోయెను. మార్చి 15 తేది నుండి 20 తేది వరకు జీవానునందు హిందీ సమ్యక్సంకల్పమునందు లీనదనై యుంటిని. పిమ్మట నెల్లూరుకు వచ్చిపట్టుట ప్రాంతీయ తరగతియందు శ్రోత విద్యార్థుల శ్రేష్ఠులనుటకుండును వారి పాత్యక్రమము నిర్ణయించుట యందును మరొకొన్ని కార్యముల యందు మగ్నుడై నగుటచేసి యాయనువాదమును పంపుట కింత విలంబన మైనది ఇందునకు పాతకము కుమించుకాగి!

ఈ సమావేశమునందు, భాయి కొత్తయిగాతోడ హిందీ కర్మగారును, జెబవాడ నుండర కామిరెడ్డిగారును, దిగు నుత్తి మానమంతరాధ్యుగారును ఆదిగా గలవారును కల్లుం నాయకులు కొందరును ఉపస్థితులైయుండిరి. శ్రీయత, కాకా వాసుని కాగేర్వర పుగాట రాకాలక సోపుటచేత శ్రీయు, దిగుత్తి హనుతుం రావుగారు అభ్యుత్తరము లంకరించిరి.

ఈ సమావేశ తీర్మానములు:-

- (1) జూలై మాసమువరకు కార్యాలయమున, విశ్వా లయమున కేంబోబోలునకు ముప్ప నవనముకేదు
- (2) కార్యాలయ మందుకు కనుకను ప్రజేక మెద్దియో కర్ణుంప తుకమిటీవాడు అంధ్రక ప్రియ కాంగ్రెసువాతో నుత్తర ప్రభుత్వమును గలుప తీర్మానించడ మైనది.
- (3) అంధ్రరాష్ట్ర హిందీప్రచార కార్యాలయమున కన్ని విభముల యుచిత స్థలమున నిర్దేశించుటయందు రాష్ట్ర హిందీ ప్రకారక సంఘమువారి యుజ్జేకమును, ఈ విషయమై అంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి సలహాను గైకొనవలయు నని తీర్మానించడ మైనది.
- (4) ఈవత్సరము వారీయ మహావసర అంధ్రరాష్ట్రీయమున జరగ నుండుటచేసి రాష్ట్రీయమునకుంకటను, అంగను ముఖ్యముగ మహిళా సభా సమావేశము జరకు కాకినాడ యందుకు ప్రత్యేకముగ బోధింప బోధ నా తరగ తుల నారంభించుట ముఖ్యవర జని యీ సభ వారు క లును యున్నారు

ఈ కార్యనిర్వహణమునకును వలయుద్రవ్యము నేకరించుటకు సర్వత్రయత్నములుచేయ నిశ్చయించడమైనది రాష్ట్రీయ సంఘమువారికి తాము ఇయ్యగలసినవనము జోసంగ వారిని ప్రార్థించుచు ఈసంవత్సరపు ప్రత్యేకకార్యమునకుయి కొంత భనమును ప్రత్యేకింప దేశీయమహావసర అభ్యుత్సంఘము వారిని ప్రత్యేకింపు ప్రార్థించుచున్నాడు

5 వారీయ కార్యములయందు హిందీప్రచారము గూడ నొక ముఖ్యకాళగా నీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారును, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములవారును వారిరకును ఇచ్చిప్రచార కార్యమునకు సా జుపడతారీ యుచున్నాడు

ఎచ్చుకొన్న ఈసూలు చేసినభనమును అచ్చటనున్న ప్రచారకునకుల్యయము పోగా మిగిలినవారిని జిల్లాలయంకలి ప్రచారమునకు అంధ్రునకుండు జరుజేయవలెనని, యీసభ వారు తీర్మానించుచున్నాడు.

6 క 10-6తేది జూను 1922 సంవత్సరమునుండి నేటిక తయగు లెక్కల వివరమును లల్లచేయించిరి. వానినుండి నుమారు రూపాయలు 1042.8-9 అధి:ముగా వ్యయపరపడవలెను తెలిసినది లోయనుప్రాతిజ్ఞయనుకరీయ్యముల యొందింప (1) జెబవాడ నుండర కామిరెడ్డిగారు (2) దిగుత్తి మానుమంతరా వుగాడు, (3) చతుర్వేదుల వెంకట స్వామయ్యగారు, వీరిలను ఒకయింపసంఘముగా నిమమించడ మైనది

(4) మైయపసంఘమువారి లెక్కలపరీక్షించి లోటు పూర్తిజేయ యుజాయముతో జూడ తమని వేడియును సంఘ మువారికి అర్పింప తీర్మానించడమైనది.

7. (5) కేంద్రకార్యాలయము (మద్రాసు) వారికి వారి స్వంతఆడిటరును ఏర్పాటుచేసికొను అధికారము నియ్యనమ్యోగ సమువారిని ప్రార్థింప తీర్మానించడ మైనది

(6) మైయపసంఘ నివేదికలనుగూడ, ఇవి యొక్క ప్రత్యేకవిషయముగా తెలిపి ఆనవేదికమును, అంధ్రులలోపూ, లను తొలగించుటయి, ప్రకటించు కేంద్రకార్యాలయమువారి కనుజనొసంగ సమ్యక్సంకల్పమువారిని ప్రార్థించుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(7) రాష్ట్రీయ, మండలి కార్యాలయముల స్థాపింప కేంద్ర కార్యాలయమునకు అధికారమును సమ్యక్సంకల్పము వారిని సభకాకు ప్రార్థించుచున్నాడు

మరా. - తే 13 ది జూలై, నెల అంధ్రహిందీ కార్యాలయపు లెక్కలపరీక్షించు శ్రీయుత్త దిగుత్తి మానుమంతరా వుగాడు. వ. కె. కృష్ణ స్వామయ్యగారు నారంభించిరి అంధ్రము వారు జూను 1922 నుండలు దిసంబరు 1922 వరకు లెక్కల పరీక్షించి రుగ దృష్టుమున ఆదినమున చే కల్లిపాడు సత్యాగ్రహశ్రమమును లూటి కొట్టిరి. ఇండుచే మైయదను అక్కడకు వెళ్ళవలసి వచ్చిరి. వీరి త్వరగా లెక్కల పరీక్షించి ననమునకు దానిని తెల్పునని నమ్ముచున్నాడు.

తాంజ్జిరోస్,

వ్యవస్థాపకుడు అంధ్రహిందీ కార్యాలయము

ఒక విచారకరముగు మరణము

కృష్ణాజిల్లా కర్నూలురం తాలూకా సోమన గ్రామ మొడ్డుంకంగారగు పోడూరు రామచంద్రరావుగారు, చెన్నపురి వెళ్లి మార్చి నెల 10 వ తేదిని స్వర్గస్తులైరి వినుట కొంతయు విచారింపరకుగ నన్నది వీరి గొప్ప భూస్వాములు. మనరీతికాశీస్థగ సంఘములయడల ఎవ్వరతో కనిచేసియు న్నుకారిం. నెల్లూరులో జరప దిన అంధ్రజిల్లాల మొడ్డు ర నిముల ప్రత్యేక సభకు ప్రసిద్ధియు గానుండి జనరల్ కెక్కిరి గానుండి పనిచేయుచున్న అయ్యగారి తిలపతిరాజు వారికి సహ యుతై చెన్నపురికి అనేక సాక్షులై బోర్డుగన్న మెంటు మెంబర్ల వత్సముచేసి క్రొత్తో పాటుపడియున్నాడు వీరు చెన్నపురి లోనుండు దాక్కర ఆనంబు లక్ష్మీపతిగారికి కావవరము. ఇది వరలో విలేజ్ ఆఫీస్థగ సంఘముల తలపున పనిచేయుచుండునా యజమా చాలామంది నాకొకొకపరేకను టియునులో రమక దత్తులకు రాజీవామాల నిచ్చి నాకు మనసంఘములనుండి వి. పోయిరి. వీరు చనిపోవడంకల్లవాడ సంఘములకు గొప్పలో టు సంకలించిది వీరికి గల ముగుణసంపత్తి తెన్నియొగలవు. వీరికి విలేజ్ ఆఫీస్థగ సంఘముల తలపున సానుభూతిని తెలుపుచు వీరికుటుంబమునకు భగవంతుడు, అయురారోగ్యవిశ్వయముల నిచ్చి కాపాడుగాక!

అయ్యగారి తిరవతిరాజు

మోగల్లకరము

గోదావరి జిల్లా హిందీ ప్రచారసమితి

ఈ సమితి పక్షముగ కాకినాడలో ఈక్రింది తావులలో హిందీ ఉచితముగా నేర్పజుచున్నది జిల్లా నుండిరి తదితర గ్రామములందునూడ, హిందీ తరగతుల నేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నములుజరుగుచున్నవి కాన జిల్లాలో భాసాభిమాను లెల్లగును ఈసమితియందు సభ్యులుగ చేరి యు విద్యార్థులు జోసగి యు తగు భనసహాయ మొసరింప చేడుచున్నాము సభ్యత్వమునకు చిందా సంవత్సరముక కిక రూపాయ, ఈసమితికి యములతో సంబాధములే. ఇ య సహానిరాకరణవారులు మితవాడులు మొదలగువారందఱును చేరవచ్చును హిందీభాషా భివృద్ధియే దీని ముఖ్యోద్దేశము.

ఈసమితిపక్షమున కాకినాడ రాజారావుపేటలో వేద పాఠశాలయందును నూర్కా గావుపేటలో మ రా శ్రీ చాగంటి నుండరజ్య గారింటిలోను పాత కాకినాడలో మ. రా. శ్రీ వార కొని వెంకటరావు గారింటిలోను జగన్నాధపురాన శ్రీల తు ఉప్పలూరి సీతారామస్వామి గారియ టిలోను మువార లను విజేకానంద పుస్తక భండారమునందును హిందీ ఉచితముగా నేర్పజుచున్నది. ఇదిగాక కాంగ్రెసు కార్యాలయ పక్షమున కాంగ్రెసు కమిషనరు శ్రీలకు శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘ మునను హి. తి ఉచితముగా నేర్పజుచున్నది.

కాంగ్రెసు నాయకరించిని కాకినాడ పురవాస్తవ్యులు ఈతరుణమును వృధాపుచ్చక వేగముగ హిందీభాష సభ్యులకు రని నమ్ముచున్నాము.

దినపహి సత్యనారాయణ,

తాతాళికకార్యదర్శి, గోదావరిజిల్లా హిందీ ప్రచారసమితి

HABIM ABDUL HAJI,
P. O. Kanteul,
Darbhanga B. G. O.

అమలాంజనము

ధ ర త గ్గి న ది వ్యా ధ ష ము

ఇంతవరకు
3405 చట్టాలు
భిక్షుకానంది.
26-1-23

ఇంతిటినుండి
5500 దబ్బీలు ఖర్చు
చేసుకున్న మూత్రములు
8 వలగల దబ్బీలు 6 శే
షకలు దేను.

శిలాజతు రసాయనము

న ర్వ రో గ ము ల ను హ రి ం చు ను

ప్రతివారికిని ప్రాణనష్టమైన నందినీ యావధమని యచ్చుతగుణములచే హిందూదేశమంతటను క్రాంతిగొందినది. వేలకొలదియొగ్గతాపరిముల పొందినది. ఈ రసా
యము వెల్లెగ్గించినది కావాప్రాంతముల నుండి రమారమి 500 ఉత్తరములు మాట చేరుటచేతను స్వచ్ఛందయోగమునకు గులభముగ చిక్కునటుల యొందించి ఎడమనము,
కత్తిపాళె కేవలమైన శిలాజతు (మొమ్మాయి) సరసమైన ధరకు ఒకేసారి అధికముగ విశేషధన మిచ్చికొనడమైనది. కావున యింతటి నుండి 5500 ఉబ్బీలు ఖచ్చునకువరకు
మూతము రూ 6 విలక్షల ఒక ఉబ్బి రూ 6-10 లకే యివ్వబడును. గనుక త్వరపడితర్రులు, ఏజంటలు, కాతదారులు, రోగులు, నిరోగులు పడితము. ఈ తక్కువధర సమయము
ఒకే కొని సంగ్రహించుకొనవలయును. ఈ సమయముదాటిత యాధరకు చిక్కును. మొత్తముగా కొనువారికి కొంతవలెనగును. తుదిచేసిన క్రేస్తమైన శిలాజతు మేము ప్రత్యేకముగా
సమయచేయదును. తులం రూ 2 మూతమే పోస్తే ప్రత్యేకము.

మా విలాసము:—ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, బి. శ్యామసుందరరావు, బ్రదర్సు

అయిదో ఔషధాలయము బరంపురం, గంజాం, ఇండియా.

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది !

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది !

నేరుగా తయారు చేయునట్టి వారివద్దనుండియే మీకు అవసరమైన జీవధములను తెప్పించుకొనుదు

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,

The Place For Economy Genuineness & Reliability

ది డక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసి (లిమిటెడ్)

మితవ్యయమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, సమృద్ధిమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన బౌద్ధధర్మాల
హిందూదేశమందు అంతటను, బర్మా, సిలోను మొదలగు జాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు.
వ్యాధివివరములు తెలిపిన బౌద్ధధర్మయాగము ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచో క్యాట
లాగు, క్యాలండరు యినాముగా పంపబడును.

Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Dacca

Calcutta Branches :—Stand Road. Bhawbanipur. Sovabazar. Bow Bazar.

"ELLIA" BELLY ACHE POWDER.

ఎలియా అను కడుపు నొప్పి నివారణి.

ఈ పేరును లిగిన చూర్లము గడచిన 25, 30 సంవత్సరములనుండి అనేకులచే ఉపయోగింపబడి ఖ్యాతి వహించి యున్నది. దీనియందు అపారమయిన గుణములనులచే యిదిగరకును యే విధమయిన పెబ్బరయెవను లేక గుణము కను పించలేదని రూపించినవారులేరు. ఈ మందు వలవల జనులచే సదా ఉపయోగింపబడి స్వస్థపరచగలదియైనవారు. ఎట్టి కడుపునొప్పిచే బాధపడువారైనను సరే నొప్పిలేలి త్రుల్లిపడి బాధనొక్కలేక మారెలుపెట్టు కోగులకు ఈ చూర్లము ను నోటవేసిన మరు నిమిషముననే సంతృప్తిగా గుణము విచ్చుటచే అంగీ నవ్రుతుట ప్రారంభించును. దీని నొకమారు ఉపయోగించుటచేతనే మా మాటయొక్క నిజమని కనుగొనవచ్చును.

ఈ చూరముయొక్క గుణములు:—నీలవారసంబంధ రోగములను ఖండించును, కడుపునందు
గలుగు అనేక విధములయిన గడ్డలను కరిగించును, జీర్ణరోగమునందు జీర్ణక్షితి అధికపరచును, కడుపు పుట్టునును
రోగట్టును, కడుపునందు చేతులతో సంబంధముయిన రోగములను ఖండించును, యే కాలమునందును చిన్న పిడ్డలు మొదలు
వృద్ధులవరకును యే యొక్క అత్యవసరముగా ఉపయోగించవచ్చును. ఉపయోగించు విధమును మందుతో పంపించును.
బుడి ఒకటికి 0—8—0 ఇల్యాన్ సేట్, 53, బందురువీధి, జార్జిటౌన్, ముదాసు.

వి. పి. క్షారి, పుష్పకమా.

శ్వాపారము లందరివద్ద దొరకును.

ELLIAS SAIT, No. 53, BUNDER STREET, G. T. MADRAS.

మలయ-చందనము

X వేదియ అను తెలియజేయునట్లు దేవుని

నందరస్య షార్మస్య రాయవరం(గోదావరిజిల్లా).

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

“మంగలి కత్తులు”

శ త్రు కా శ ము లు.

అంశసాదరులచే చేయబడినది. (ప్రార్థనాంశము)

జెంటిల్ ఫరల క్యాటలాగుడు వ్రాయుడు.

శ్రీశక్త్యం అండ్ గా లిమిటెడ్

అడవి ఒక పాత్ర etc.

అధ్యక్షులు (సభాపతి):

பாபு: மருமகன்: "சென்னை நகர்" கல்வி
பாபு: மருமகன்: "சென்னை நகர்" கல்வி

పాలసుగంధిలేహ్యము

20 రూ॥ దర్శి 1-4-0 ఏ. ఏ. 0-8-0
కూమ్మండలేవ్యము.
అర్చ్యము, నిక్కాక, కాట్లీక, మలబద్దము, పడ
పులో మంట, కుండలగు వాటిని వారిమును.